



**TBD Kamu-BİB
Kamu Bilişim Platformu XV**

**Bilişimcilerin Başından
Geçen İlginç Olaylar**

<http://www.tbd.org.tr>

Mayıs 2013

BİLİŞİMCİLERİN BAŞINDAN GEÇEN İLGİNÇ OLAYLAR

Bu kitap, TBD Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği (TBD Kamu-BİB)'nin *onbeşinci dönem çalışmaları kapsamında Bilişimcilerin Başından Geçen İlginç Olaylar Çalışma Grubu tarafından* hazırlanmıştır. **Bilişimcilerin Başından geçen ilginç olaylar** konusundaki öykü, fotoğraf, karikatür ve ilgili metinleri içermektedir.

Hedef Kitle

Çalışmanın içeriği, Kamu ve Özel sektör bilişim çalışanları ile, Türkiye' de Bilişim Sektörünün gelişimi sürecinde yaşananlara ilgi duyan tüm kişilerdir.

Belge No : TBD/Kamu-BIB/2013-ÇG3/D

Tarihi : Mayıs 2013

Durumu : Nihai

Yayını Hazırlayanlar

Başkan

Zafer VERGİLİ T.C. Başbakanlık

Başkan Yardımcısı

Arzu ALTUN T.C. Adalet Bakanlığı

Raportör

Hakan BAHÇİVAN T.C. Başbakanlık

Kamu-BİB YK Temsilcileri

Levent ÖZKABAN T.P.A.O.

Grup Üyeleri

Ersin TAŞCI	T.C.D.D.
Eyüp AYAR	T.B.D.
F.Hidayet HALİLBEYOĞLU	Y.S.K
Gürkut KOÇAK	T.B.D.
Hakime KOÇ	T.C. Adalet Bakanlığı
Leyla ERSUN	O.D.T.Ü.
Murat YAYA	T.C. Adalet Bakanlığı
Nejat ÇERÇİ	Kredi ve Yurtlar Kurumu
Nevrettin ÇAĞLAR	Şeker Fabrikaları
Satıa BAYRAK	T.C. Başbakanlık
Selma Gökmen	T.C. Adalet Bakanlığı
Şengül DEMİR	T.C. Adalet Bakanlığı

Karikatürler

Abdülkadir Canlı T.C. Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Gn. Md.lüğü

TEŞEKKÜR

Bu kitapçığı hazırlamada yorumlarıyla ve önerileriyle yardımlarını esirgemeyen başta Kurul Başkanımız Sayın Mesut Orta ve YK temsilcimiz Sayın Levent Özkaban olmak üzere Onbeşinci Dönem TBD Kamu-BIB Yönetim Kurulu üyelerine, bilişim sektöründe görev alan ve başlarından geçen ilginç olaylarla ilgili derneğimize öykülerini gönderen ve geçmişten günümüze temalı fotoğraf sergisi için tozlu raflarda kalan eski bilgisayar fotoğraflarını bizimle paylaşan tüm arkadaşımıza teşekkürlerimizi sunarız. Bununla birlikte kitabımıza karikatürleri hazırlayan Sayın Abdulkadir Canlı'ya, oyun yazarı ve yönetmenimiz Sayın Murat Yaya ve tüm çalışma grubu üyesi arkadaşlara, kitabımızın belge haline dönüşmesine katkıları nedeniyle Sayın Arzu Altun ve Sayın Ersin Taşcı'ya, Grubumuzu oluşturan, yönlendiren, emek ve mesaisini grup çalışmalarına ayıran ve harcayan Grup Başkanımız sayın Zafer Vergili'ye içten teşekkürlerimizi sunuyoruz

Çalışma Grubu Üyeleri

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	6
SUNUŞ	7
BÖLÜM I	8
BİLİŞİMCİLERİN BAŞINDAN GEÇEN İLGİNÇ OLAYLAR.....	8
SEVGİLİYE	8
TUŞA BAS ÇIKSIN SORULAR!	10
FORMATA BAK!!!	17
F10 TUŞU!.....	18
SOURCE'LARINI KARTLARA DELEREK KARTEKSLERE ARŞİVLEMEK ..	20
BOŞUNA MÜDÜRLÜK OLMADINIZ YA! BAK BİZ HALA ŞEFLİĞİZ... ..	21
MASAÜSTÜ ARKA PLAN RESMİ NASIL DEĞİŞTİRİLİR.....	22
NE ÇEKTİK ŞU BİLİŞİMDEN, E-DEVLETEN? NE ÇEKTİK?	24
AYNI ANDA BİR KİŞİ İKİ YERDE OLABİLİRMİ?	30
KULAĞA ÇOK HOŞ GELİYOR DA!!!	31
BİR TUŞLA NUFÜS BİLGİLERİ!	32
SANIK ÖLMÜŞ! UYAP NERDEN BİLDİ.....	33
“A.B. GİRMEDE TEKNOLOJİ KULLANIMI BİR KRİTER OLARAK ALINSAYDI ŞİMDİ SİZ AVRUPA BİRLİĞİNDE OLUR, BİZ DIŞARDA KALIRDIK”	34
UYAP	35
MİNİK ELLER VE KOCAMAN (UYAP) SEVDA(SI).....	37
UYAP YARDIM MASASI ANEKTODLARI	38
DİALOG I:	38
OLSUN GELİVERİN İŞTE!.....	38
DİALOG II:	40
FERYAT-FİGAN ÖTERSE YİNE?.....	40
DİALOG III	42
BAĞLANTI KABLOSU MU?.....	42
BİR İHALENİN HİKÂYESİ	44
ÖNCE MAINFRAME SONRA ELEMAN.....	49
ANALİZ YETERLİ AMA!.....	52
BİZ BİLGİSAYARDAN ANLAMAYIZ	53
DİYARBAKIR ÇOK SICAK DA; ONUN İÇİN PENCERELERİ AÇMIŞTİM! ..	54
MOUSE'İ SAĞA DOĞRU ÇEK!	57
ŞİFREYİ KODLUYORUM, YAZ.	58
ODADAN ÇIK HAMİT!!	59
SEÇİLEN ÖYKÜLERDEN DERLENEN SKEÇLER.....	61
YENİDEN BAŞLAT	61

TANIMLAR VE KISALTMALAR

Abort	: Çıkış
ADSL	:(Asymmetric Digital Subscriber Line) Bakımsız Sayısal Abone Hattı
Analog	: Süregelen, devamlı
Ateş Duvarı	: Firewall, Güvenlik duvarı
Assambler	: Programlama dili
Background	: Arka plan
Beta versiyon	:Deneme sürümü
Bios	: (Basic Input-Output System) Temel Giriş-Çıkış Sistemi
C	: Programlama dili
CD	:(Compact Disc), optik medya
ÇİK	: Ceza İnfaz Kurumu
Cobol, Fortran	: Programlama dili
Compile	: Derleme
Copy-past	: Kopyala - Yapıştır
Corel draw	: Çizim Programı
Çerez	:Herhangi bir internet sitesi tarafından bilgisayarınıza bırakılan bir dosya
Dbase	: Bir Veri tabanı türü
Delete	: Silme
DNS	: (Domain Name System) Alan İsimlendirme Sistemi
Driver	: Sürücü
Error	: Hata
Exel, Publisher	: Ofis programları
Format	: Disk ya da disketi biçimlendirmek
Frame	: Çerçeve
GW Basic	: Programlama dili
Harddisk	:Sabit Disk, saklama birimi
Hacker	: Bilgisayar Korsanı
HTML	: İnternetteki sayfaların kodlama dili
IBM	: Bilgisayar firması
ICQ	: Karşılıklı konuşma programı
Ipot	: Taşınabilir bilgisayar
İkon	:Bilgisayarda bir dosyayı, dizini veya uygulamayı simgeleyen resim, görüntü
Install	:Kurmak, Yüklemek

IP	:(İnternet Protocol) İp Adresi, İnternet Kontrol Protokolü
Java	:Programlama dili
Laptop	:Dizüstü bilgisayar
Minitower kasa	:Kasa boyutu diğer kasalara göre daha kısa olan bilgisayar kasası
Modem	:Çevirge, Bilgisayarların genel ağa bağlantısını sağlayan aygıt
Mouse	:Fare
Norton	:Bilgisayarı Virüsten koruma programı
OBİM	:Ordu Bilgi İşlem Merkezleri
Pascal, Basic	:Programlama dilleri
Password	:Şifre
Pentium	:Intel firmasının ürettiği işlemci adı
PL I	:Programlama dili
Port	:Fiziksel bağlantıda kullanılan ara birimlerdir
Power Point	: Sunum esaslı ofis programı
Print	:Yazma, Yazı
Punch makinesi	:Kart delgi makinesi
REM (RAM)	:(Random Access Memory) Rasgele Erişimli Bellek
RPG-I	:Programlama dili
Scanner	:Tarayıcı
Temp Dosya	:Çeşitli programlar tarafından üretilmiş geçici yedek dosya
Trojen	:Bir çeşit bilgisayar virüsü
Unzip	:Sıkışan veriyi eski haline getiren program
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
Wallpaper	: Arka plan resmi
Windows	: Bir işletim sistemi
Winzip	: Veri sıkıştırma programı
Word	: Yazı editörü
Virus	:Herhangi bir bilgisayara değişik yollarla girebilen ve bu bilgisayarlarda istenmeyen sonuç ve zararlara yol açan programlara verilen genel bir isim
YCD	: Yargıtay Ceza Dairesi
YCGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu
1.4	: 1.4 inç disket boyutu
15 inç ekran	: 15 inç ekran boyutu
286 -486	: Intel firmasının ürettiği micro işlemciler

ÖNSÖZ

Türkiye Bilişim Derneği, bilişim sektöründe klasik hale gelmiş olan ve bu konuda Türkiye'mize kazanımlar sağlayan, gündemde olan ya da gündeme alınması gereken araştırmalar yapıp yol haritası çizerek farklı oluşumları gerçekleştiren bir dernek olmuştur.

Derneğimiz bu defa da klasik bir araştırmaya farklı bir pencereden bakarak, bilişim teknolojilerinde yer alan insan faktörünü ele almış ve bilişim personelinin başından geçen ilginç olayları hedef alan bir çalışma grubu kurmuştur.

Günümüzde, gelişmiş ülkeler başta olmak üzere, bilgi toplumu olma yolunda hızlı bir değişim süreci yaşanmaktadır. Bu süreçte etkin rol oynayan bilişim personelinin teknolojik gerekliliklere ayak uydurma sırasında yaşadığı sıkıntılar ile farklı zaman ve mekanlarda farklı sorunlar karşısında, nasıl bir diyalog kurarak iletişime geçtikleri ve çözümleri nasıl üretebildikleri, bu çalışmada değerlendirmeye alınmıştır.

Yapılan bu çalışma, Bilişim teknolojilerinin hayatımıza girmesi ile yaşanan sıkıntıları yaşayan kişilerin de rızası alınarak onların anlatımlarından derlenmiş olup, karakterler tamamen gerçek ve yaşanmış olaylardan ibarettir.

Kitap içeriğinde yer alan benzer olayları eminiz ki hayatınızda siz de yaşadınız ve okudukça bunları gülümseyerek hatırlayacaksınız.

Kitabımızın ikinci bölümde ise derlenen öykülerden seçilen birkaç öykü oyun haline getirilerek karakterize edilmiştir.

Son olarak geçmişten günümüze temalı fotoğraf sergisini de çalışmalarımıza eklemeyi unutmadık. Çalışma grubumuz bu sunumuzu zenginleştirmek, renkli hale getirmek ve çeşitlendirmek amacıyla da geçmişten günümüze temalı fotoğraf sergisi oluşturmuş, oluşturulan bu resim sergisi Kamubib-IV etkinliklerinde sunulacaktır.

Bilişim Personeli teknolojiye ayak uydurabildi mi? Peki bir takım aksaklıklar karşısında olaylara çözüm bulabildi mi? Nasıl bir iletişime geçti? gelin birlikte bir göz atalım neler olmuş neler?

Bu çalışmanın ilginç olaylardan bir demet sunduğunu, sektörümüzde daha pek çok ilginç olayların cereyan ettiğini, bunun öncü bir çalışma olarak görülmesini ve sektörümüze yararlı bir çalışma olmasını temenni ediyoruz. Bu çalışmanın birkaç ay içerisinde elimize geçen yaşanmış olaylardan derlendiğini belirterek, olası küçük eksiklikler için sizlerin hoşgörüsüne sığınıyoruz.

SUNUŞ

Değişik meslek gruplarından gelen siz değerli bilişimcilerden birçoğunun, yürüttüğü uygulamalara bağlı olarak genel anlamda ilginç olaylar yaşadığınızı tahmin edebiliyoruz. Ancak, yaşadığınız bu olayların derlenip toparlandığı ve çeşitli unsurlarla süslenerek sunulduğu bir kitabın kütüphanenizde eksik olduğu da gerçektir.

Bu düşünceyle yola çıkarak, Türkiye Bilişim Derneği çatısı altında "Bilişimcilerin Başından geçen İlginç Olaylar Çalışma Grubu" oluşturularak bu kitap hazırlanmıştır.

Çalışma Grubumuz ilk toplantısına bir yol haritası belirleyerek başlamıştır. Buna göre; Bilgi İşlem Yöneticileri, bünyesinde Bilgi İşlem hizmetlerini barındıran kurumlar ve Bilgi İşlem hizmetlerini dışarıdan alan kurumlar, kısaca içinde bilişime ilişkin herhangi bir unsur bulunan iş ve işlemleri yöneten meslektaşlar ve üst düzey yöneticileri hedef kitle olarak belirlenmiştir.

Aralık 2012 içinde yapılan grup toplantımızda alınan karar gereği tüm yukarıda bahsedilen kitleye erişmek üzere, TBD tarafından, 'Başınızdan geçen İlginç Olayları bizlere iletiniz' şeklinde 1 ay aralıklarla 2 kez e-posta gönderilmiştir.

Ayrıca 'Geçmişten Günümüze Bilişim Temalı Fotoğraf Sergisi'nde kullanılmak üzere elinizdeki fotoğrafları bizlere iletiniz' konu başlığı ile aynı şekilde 2 mail daha gönderilmiştir.

Ocak 2013 sonuna kadar üyelerimizden maillerimize cevaben 80'e yakın öykü ve 60'a yakın fotoğraflar gelmeye başlamıştır.

Kitap Çalışma Alt Gurubu tarafından gelen yüze yakın metin içinden benzer öyküler elenmiş, yayımlanabilir öykülerden yaklaşık otuz adedi taslak olarak hazırlanmış ve basıma hazır hale getirilmiştir.

Fotoğraf Sergisi için bu konuda oluşturulan alt çalışma grubu tarafından değişik ebatlarda (50X50 gibi) 50 civarında fotoğraf hazırlamıştır.

Türkiye Bilişim Derneği çatısı altında faaliyet gösteren çalışma gruplarından biri olan "Bilişimcilerin başından Geçen İlginç Olaylar Çalışma Grubu" tarafından hazırlanan bu kitabın sektörümüz için ilgi uyandıracığına, biraz gülümseteceğine ve biraz da düşündüreceğine inanıyoruz.

Türkiye Bilişim Derneği
Ankara, Mayıs 2013

BÖLÜM I

BİLİŞİMCİLERİN BAŞINDAN GEÇEN İLGİNÇ OLAYLAR

SEVGİLİYE

Sevgilim,

Biliyorum bana çok kırgınsın.

Seni başka monitörlerle aldatıp, başka klavyeleri okşadığımı, modelinin eskidiğini bahane edip ele avuca sığmaz tabletlerle zaman öldürdüğümü sanıyorsun.

Ama inan bana asla böyle bir şey olmadı sevgilim.

Sen, kararmış ekranın ve yorgunluktan harap olmuş REM' lerinle hafıza kartımda bir ikon gibi dururken, benim modemim senden başkasını asla görmedi. Görmezdi de.

Çünkü bizim aşkımız hard disklere sığmayacak kadar büyük, CD'lere aktarılmayacak kadar özel, virüs girmeyecek kadar güvenli ve asla format atılamayacak kadar sağlamdı.

Ben buna böyle inanmış ve seni mini tower kasanla olduğun gibi kabul etmiştim.

Üzerindeki eski model disket sürücüsünü hatırlıyor musun? Reset düğmene her basışımda fanın bir rüzgar gibi çalışır, klavyene her dokunuşumda tuşların garip garip sesler çıkarırdı.

Hiç unutmuyorum hani, bir gün seninle yeni gelen bilgisayarını evinde ziyarete gitmiştik. Kadıncağızın havasından geçilmiyordu. Şımarık firma çalışanlar gibi ikide bir CD sini çıkarıp gösteriyor, ana kartının üzerine yeni monte edilen ses kartını sonuna kadar açarak güya sana nispet yapıyordu. Sense büyük bir tevazu içerisinde DNS bağlantılarını kontrol ediyor, IP lerin isyan etse bile asla gaza gelmiyordun. O kadar asil ve güzel bir duruşun vardı ki, kadıncağızın Biosu iki dakika sonra Error vermiş, ateş duvarı delinerek anında ekranı kararmıştı. Hatırladın mı?

Bizim sevgimiz copy-paste lerin değil, zor günlerin sevgisidir bir tanem.

Biz analog çağlarının 1.4 lük disketleriyle büyümüş, 15 inçlik ekranlarımızla tüm digital dünyaya meydan okumuşuzdur. 286 ların, 486 ların şanlı tarihinden geliyoruz biz. IBM'lerin, Pentium'ların, PC'lerin, tabletlerin tüm baskılarına rağmen hard diskimizi muhafaza edebilmiş, ekran kartımızdaki ufak tefek uyum sorunlarının dışında bilişim çağına en hızlı uyumu sağlayabilmiş nesiliz.

Onun için bir tanem, benden asla şüphelenme.

Fareden nefret ederdim ben biliyor musun?

Ama senin maus' un sevdirdi bana fareyi.

Hiçbir modeme bağlanmadım şimdiye kadar senin hızında ben. Hiçbir ADSL 'ye port vermedim. Hiçbir hacker senden install ettiğim programları hackleyemedi, hackleyemez da.

Backgroundumda seni wallpaper yapmış, beta versiyonlarına bile şiirler yazmışımdır.

Sen benim ilk disketimin sahibi, ilk word'üm, ilk ISQ'üm sün.

CD im sensin, işlemcim sen. Driver im sen, flash diskim sen.

Sen benim ikonlarla süslediğim masaüstümsün.

Sen benim hayatımdaki ilk "computer"umsun.

Ben seni dokunmatik ekranın ve kablosuz mausun la değil, 15 İnçlik monitörün, 256 lık rem'lerin ve 520 megabit ekran kartınla sevdim.

Temp dosyam hala senin çerezlerinle dolu. Onları hard diskime winzip lemiş, asla unzip edilemeyecek passwordlarla koruma altına almışım.

Varsın akın-akın gelsin hard diskime virüsler, değil mi ki senden aldığım Norton var, değil mi ki tüm programlarımı bir ana şefkatiyle kucaklayan yazılımların var.

Varsın virüs senden gelsin be gülüm.

Biz ona Trojan der, yine içeriz.

Bir tanem,

Şu anda senden çok uzaktayım.

Senden uzaklarda laptoplarla, tabletlerle, ipodlarla, netbooklarla yaşamak gerçekten çok zor.

Ama beni anlamayı rica ediyorum senden.

HTML Kodlamalarım sona erinceye kadar network bağlantılarımızı çalıştırmamız imkânsız.

Biliyorum, sen de bu ayrılıktan muzdaripsin.

Ama bir tanem,

Bir süre daha katlanmak zorundayız bu ayrılığa.

Sevgilim,

Başlat menüsüne girip yepyeni dosyalar açarak aşkıma yeniden güncellemek istiyorum şimdi.

Aç bana Windows'unu, aç bana Microsoft' unu.

Excel hesapları yapmadan, Publisher takvimlerine aldırmadan, Power Point sunularına takılmadan Oracle diliyle süsleyelim aşkıma.

Database'den yorulan göz pınarlarımızı Corel drawla silelim, pascal'la Basic'e gidelim, Java ya binip scanner la tarayalım tüm dünyayı.

Asla delete edilemeyecek ve asla abort vermeyecek aşkıma print edip dünyadaki tüm duvarlara yapıştıralım.

Sitem etme bana artık.

Seni çok seviyorum.

Ve çok ta özlüyorum...

Biiiiip.

Sedat Ayar
TBD

TUŞA BAS ÇIKSIN SORULAR!

Polatlı Topçu ve Füze Okulu Komutanlığı Yedek subay Hazırlama Taburu'nda askerliğe başladığım 1988' in soğuk kış günlerinden sonra, kendi kendime aldığım karar gereği, çakı gibi disiplinli bir askerlik ve çalışkan bir yedek subay öğrencilik günlerinin sonunda Mart 1989 yılında 460 öğrenci arasından 2. lik derecesi ile mezun olmuşum.

Dereceye girmek için kendimce çok önemli bir sebebim vardı.

Bu kura işlerinde bugüne kadar hiç şansım olmamıştı. Bu sefer işimi şansa bırakmamak niyetindeydim. 1982 yılında Demiryolu Meslek Lisesi'nden yeni mezun olmuş 18 yaşında bir genç olarak, Demiryollarında göreve başlayacağımız yerin belirleneceği kura çekme töreninde önce kura çekme sırası olarak 20 kişilik sınıfta 19. sırayı çekmiş, batı ya da Ankara' ya yakın olan yerlerin tamamı benden öncekiler tarafından çekildikten sonra, kalan yerlerden Bilecik ve en uzak yer olan Kars' tan çeke çeke Kars' ı çekmişim.

Bu sefer işimi şansa bırakmadım ve yedek subay hazırlama okulunda dönem ikincisi olarak, kura çekmeden, istediğim yeri tercih etme hakkı elde ettim.

Türkiye sathına yayılmış birlikler arasında Ankara' ya en yakın yer olan Polatlı Topçu ve Füze Okulu Gösteri ve Tatbikat Alayı'nı tercih etmemin, oradaki komutanları şaşırmasına şaşırmış ve işkillenmişim ama yapacak başka bir şey yoktu.

Meğer Ankara' ya en yakın Topçu birliği olması nedeni ile sürekli denetleme ve teftiş geçiren bir birlik olduğu için; askerlik anılarını anlatırken “ *Benim askerliğim kebaptı, paso yattım!*” diyemeyeceğiniz, deseniz de kimsenin inanmayacağı bir yermiş.

Nitekim öyle de oldu...

Çakı gibi askerlik nasıl yapılır, beş dakika boş durmadan nasıl oradan oraya koşturulur, askerlere ot yoldurma ve sigara izmariti toplatma talimleri nasıl yapılır, toplar ve obüsler her denetleme öncesi yeniden boyayarak sefer durumuna nasıl hazırlanır gibi askerliğin inceliklerini öğrenirken günler birer-birer geçmeye başlamıştı.

En tuhafıma giden şey ise ne zaman birliğin üzerinden bir helikopter ya da askeri uçak geçse komutanın “ Asteğmenim, askerleri sağa sola koştur, hareket yarat!” diye emir üstüne emir yağdırmasıydı.

Cesaret edip, komutana bir gün bunun nedenini sorduğumda:

KOMUTAN :Asteğmenim ne malum helikopterde Genel Kurmay Başkanı, ya da bir kuvvet komutanının olmadığı?

Cevabını almış ve olayı kavramıştım.

Üniversiteyi yeni bitirmiş bir fizikçi olarak, bölük komutanımın benden daha iyi fizikçi olduğunu da orada öğrenmiştim.

Yerdeki su birikintilerinin donmaya başladığı bir gün:

-Hava sıcaklığı sıfır dereceye düşmüş, yerlerdeki sular donmaya başlamış,

Dediğim yüzbaşım, bana:

-Asteğmenim su sıfır derecede değil, dört derecede donar,

Dediğinde, söyleyebildiğim tek şey:

-Emredersiniz Komutanım!... Olmuştu.

Askerliğimin çok zor geçeceği ilk günlerden belli olmuştu. Geri kalan 10 ayın nasıl geçeceğini kara-kara düşünürken, Öğretim Kurulunda OBİM kurası ile asteğmen olarak görev yapan bir arkadaşımın müjdeli haber gelmişti.

Öğretim kurulunda bilgisayar bilen bir elemana ihtiyaçları vardı ve O' da hemen beni önermişti.

Haber geldiğinde sevinçten havalara uçmuş, Okul komutanı olan Tuğgeneral beni çağırdığında ise topukladığım gibi son sürat koşarak gitmişim.

Askerlik yapanlar bilir; bir er ya da asteğmenin bir Tuğgeneralin huzuruna çıkması, Musa'nın Tur dağında Tanrı'nın huzuruna çıkmasına yakın bir olaydır!

Tuğgeneralin huzuruna çıktığımda, çakı gibi hazır ola geçtim, topuk selamı verip, sertçe başımı öne eğip:

-Asteğmen Taşcı! Emret komutanım! Dedim.

Komutan oturduğu devasa makam masasının gerisinde yerinden hiç kımıldamadan hafifçe başını kaldırarak:

TUĞGENERAL :Asteğmenim sen, bilgisayar kullanmasını biliyor muşsun, doğru mu?

-Evet, komutanım, biliyorum!

TUĞGENERAL :Peki, o zaman seni Öğretim Kurulu'na görevlendiriyorum, hemen oraya git! Sana ne yapacağını anlatacaklar.

-emredersiniz komutanım!

Topuk selamı verip, bir tornavida dikliğinde geriye dönüp, uygun adımlarla dışarı çıktığımda daha önce fark etmediğim bir şeyi fark etmişim.

Polatlı bozkırlarına çoktan bahar gelmişti.

Öğretim Kurulu'na gittiğimde beni arkadaşım karşıladı. Bilgisayar'dan sorumlu Yüzbaşı ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği'nde yüksek lisans yapmış, o vesile ile birliğin ilk bilgisayarını aldırılmış, ancak Kurmay Subaylık Sınavında son senesi ve son şansı olduğu için de sınava hazırlanmak için izin almıştı. Arkadaşım ise doğru düzgün bilgisayar bilmediği halde nasıl olduysa OBİM sınavını kazanarak buraya gelmişti.

Ben arkadaşımı kurtarıcı olarak görürken, ilerleyen günlerde aslında benim O' na kurtarıcı olarak buraya geldiğimi anlayacaktım.

Arkadaşım beni Öğretim Kurulu Ölçme ve Değerlendirme Komutanı olan Binbaşuya takdim ettikten sonra Binbaşı beni bilgisayarın olduğu odaya götürdü.

8088 işlemciye sahip IBM PC XT, muhteşem bir abide gibi orada öylece duruyordu. Hemen yanına konuşlanmış 80 kolonluk nokta vuruşlu yazıcı ise

“ciiiiizzzzt... ciiiiizzzzzt” diye çalışacağı günleri özlemle bekleyen modern bir matbaa edasındaydı.

Bilgisayarda GW Basic derleyicisinin olduğunu öğrendiğimde, üniversitede biraz öğrendiğim ve bir iki küçük program yaptığım Basic bilgisinin işe yarayacağını düşünmüş, bildiğim Assambler, PL I Cobol ve Fortran dillerinden yatkınlaştığım programcılık bilgisi ile çok kısa sürede GW Basic' in altını üstüne getireceğimi, askerliğimin bitmesine de daha çok zaman olduğundan yeterince vaktimin de olacağını düşünmüş ve yeni görev yerime, bilgisayarıma, yazıcıma sevinç ve mutlulukla bakmıştım.

Çalışacak, öğrenecek, yapacak, başaracaktım!

Bana odasında, kendi masasının yanındaki masayı tahsis eden Binbaşı görevimi de açıklamıştı:

BİNBAŞI :Asteğmenim senin görevin, öğretim kurulunda verilmekte olan bütün derslerin sınavlarında kullanılmak üzere kapsamlı bir soru bankası hazırlayarak, sınav yapılacağı zaman, yapılacak sınava uygun soru kâğıtlarının hazırlanmasını sağlamak!

-Emredersin Komutanım!



Olayın sıcaklığı ve önceki birliğimdeki zor şartlardan kurtulmanın sevinci ile; başıma gelecekleri, arkadaşımın başıma açtığı işi tam olarak anlayamamıştım!

Çok sıkı çalışmaya başladım.

Üniversitede öğrendiğim Basic bilgisi ile GW Basic arasındaki benzerlikler üzerinden çalışmamı hızla ilerletiyor, öğrendiğim her yeni komutu küçük programlara uygulayarak pekiştiriyordum.

* If then else, goto 100 , input A, print, For X, Next X, If then else....

*Data 1, 2, 3 Read x, y,z

*Dim Sorular (20)

*Data, Soru 1, Soru, 2, Soru, 20

*For I= 1 to 20

*Read Sorular (I)

*Next

Böylece günde, siz deyin 10 saat ben diyeyim 15 saat, harıl-harıl ve mola vermeksizin çalışıyordum.

GW Basic' i epeyce kavradığım, ufak tefek deneme programlarını başarılı bir şekilde yapmaya ve kendimle gurur duymaya başladığımda aradan bir hafta ancak geçmişti.

Verilen görev GW Basic ile yapılması ve işin hacmi açısından çok zordu ama askerliğimi bitirmeden tamamlayabilirim gibi geliyordu.

Eh askerliğim de zevk aldığım ve bildiğim bir işte çalışarak böylece gelip geçerdi. Öğretim kurulunda konforlu bir ortamda askerlik yapmak büyük bir kısımetti.

Öğretim kurulunda bir haftalık yoğun bir çalışmanın sonunda Okul Komutanı olan Tuğgeneralin öğretim kuruluna geleceği haberi geldi.

Herkeste pür telaş, ortalık hareketli... Bense bilgisayar başında harıl-harıl çalışmaya devam ediyordum.

Çalıştığım odanın kapısından telaşla kafasını uzatan Binbaşının, Tuğgeneralin bizim koridora doğru geldiğini söylemesi ile hemen toparlandım ve oda kapısının önünde, koridorda esas duruşta bekledim.

Ve nihayet Tuğgeneral geldi...

-Asteğmen Taşçı! Bir bilgisayar ve bir yazıcı ile emir ve görüşlerinize hazırız komutanım!

TUĞGENERAL :*Aferin asteğmenim. Nasıl gidiyor çalışmalar?*

-İyi gidiyor komutanım! Gece gündüz çalışıyorum.

TUĞGENERAL :*Aferin! Aferin!*

Komutan çalıştığım odaya girdi. Masanın üzerindeki bilgisayarı ilk defa gördüğü bakışlarından anlaşılıyordu.

TUĞGENERAL :*Demek bilgisayar dedikleri makine bu ha!*

-Evet komutanım!

TUĞGENERAL :*Hımmm! Şu televizyonun altındaki kutuda mı bilgiler sayılıyor?*

-Evet komutanım!

TUĞGENERAL :*Bu yeşil televizyondan da yazıları görüyorsun herhalde?*

-Doğrudur komutanım!

TUĞGENERAL :*Şu öndeki de daktilosu herhalde?*

-Doğrudur komutanım!

TUĞGENERAL :*Hımmm! Çok güzel! Mükemmel! Peki, bu yandaki makine ne işe yarıyor?*

-Yazıcı komutanım! Bilgisayardaki bilgiler kâğıda bu makineden çıkartılıyor.

TUĞGENERAL :*Hımmm! Çok güzel asteğmenim. Aferin sana hepsini çok iyi biliyorsun. Zaten senin bu işi iyi bildiğini söylemişlerdi bana.*

-Sağ olun komutanım!

TUĞGENERAL :*Hadi bakalım! Bas düğmeye de soruları çıkar!*

-.....

TUĞGENERAL :*Asteğmen! Sana söylüyorum! Bir haftadır ne yapıyorsun burada! Çıkar soruları!*

-.....

TUĞGENERAL :*Asteğmen sağır mısın? Sana emrediyorum!*

-Komutanım, düğmeye basmayla sorular çıkmaz, program lazım, soruların girilmesi lazım!

TUĞGENERAL :*Bana akıl mı öğretiyorsun asteğmen! Bilgisayar dediğin düğmeye bastı mı çalışır! Soru çıkarmıyorsa ne işe yarar bu aptal kutu! Tembel herif! Bir haftadır yatıyor musun sen! Defol karşımdan!*

~.....

TUĞGENERAL :*Defol dedim! Geriye dön! Marş marş! Binbaşı gözün bu Asteğmende olsun! Bir dakika bilgisayardan başını kaldırdığını görürsen bas cezayı!*

BİNBAŞI : *Emredersin komutanım!*

Bilgisayarın olduğu odadan nasıl çıktım, diğer odaya nasıl kaçtım anlayamadım! Tir-tir titriyordum...

Tuğgeneral gittikten sonra hemen binbaşının yanına gittim. Binbaşı babacan biriydi. Bana şefkat ve merhametle bakıyordu. Bundan cesaret alarak, ama yine de korkarak ve ürkek bir tavırla binbaşıya:

:Komutanım düğmeye basmayla soru çıkmaz ki, diyebildim.

BİNBAŞI :*Tabiki asteğmenim. Hiç düğmeye basınca soru çıkar mı? Teypten Zeki Müren' in bir şarkısını dinleyebilmen için önce Zeki Müren' in stüdyoya girmesi lazım, sazlar şarkıyı çalacak, Zeki Müren söyleyecek, kaydedecekler... Bakacaklar olmadı hatalar var, düzelterekler, tekrar kaydedecekler. Sonra kasetleri çoğaltacaklar. Sen alacaksın, teybe takacaksın, düğmeye basacaksın ve şarkı çalacak! Senin iş de böyle bir iş! Üzülme!*

-Komutanım! Çok güzel açıkladınız. Bunu niye Okul Komutanı'na söylemediniz?

BİNBAŞI :*Asteğmenim, ben binbaşyım, O Tuğgeneral. Ben nasıl O' na bunu söyleyebilirim.*

-Komutanım ben de asteğmenim! Ben nasıl söyleyeceğim o zaman!

Derin bir üzüntü kaplamıştı içimi. Özgürlüğe, rahata, huzura geliyorum diye koşarak geldiğim yer benim için zindana dönmüştü bir anda. Rahat edeceğim derken, her günüm zehir içerek geçecekti.

Aklıma bir fikir geldi, binbaşıya:

Komutanım! Ne olur bana bir iyilik yapın! Komutan bana "Defol" diyerek kovdu! Ne olur komutanı arayıp, "Asteğmeni kovmuştunuz! Öğretim kurulundan da kovayım mı?" diye sorun da ben buradan gideyim.

BİNBAŞI

:*Peki, asteğmenim, senin için bunu yapacağım.*

Binbaşı okul komutanını arayıp da “**Kov gitsin!**” emrini aldığında gözlerinde oluşan şefkat dalgasından “Kovulduğumu” büyük bir sevinç içerisinde anlamıştım.

Eski birliğimden buraya koşarken popoma çarpan topuklarım, dönüş yolunda ise popoma çarpmıyordu.

Çünkü sevinçten uçuyordum!

Ersin Taşcı
TCDD Müşavir

FORMATA BAK!!!

Hacettepe Üniversitesinde öğrencilik günlerindeyiz. 1970’ li yılların başı, Dünya’ da ve Türkiye’ de bilgisayar teknolojisinin yeni gelişmeye başladığı yıllar... Aydın (Köksal) Bey’ den FORTRAN IV dersi alıyoruz. Öğrenci ödevi basit, giriş bilgilerine göre bir istatistik tablo hazırlanıyor.... Zor değil! Ama o günkü teknolojiyi bilenler bilir, şimdiki gibi ekranlar, klavyeler yok, delikli kartlara yazıyoruz. Daha doğrusu deliyoruz. Punch makinası dediğimiz, makinelerde deldiğimiz kartlarla programı yazıyor, her bir kartın bir satıra karşılık geldiği program kart tomarını sistemdeki görevliye vererek bilgisayara okutturuyoruz.

Tabii programın kurallara uygun yazılıp derlenmesi (compile edilmesi) lazım. Programın yazım süreci ve derlenmesi oldukça zahmetli ve zaman alıyor.

Yine delgi salonunda ödev yaptığımız bir gün, 2-3 kız arkadaşımız programlarını birçok kez yazıp vermelerine rağmen bir türlü doğru sonucu alamadıkları için hırs ve üzüntülerinden, kartları sistem odasına verdiğimiz pencerenin önünde, ağlıyorlardı...

Bu sırada içerden çıkan Aydın hocanın çaycısı Cafer:



- *Niye ağlıyorsun güzel kızım, **Format**'a bak, dedi.*

Fortran da giriş ve çıkış bilgilerinin büyüklüğü aynı olmalı. Aksi takdirde program hata (error) veriyor. Aydın hocanın çaycısı Cafer, Hoca' ya çay götürüp, getirirken, Hoca' nın hatalı programlarını göstermeye gelen öğrencilere yaptığı açıklamaları dinleye dinleye ve hataların da %90 *Format* hatasından kaynaklandığını da öğrenmiş olarak, kız öğrencilere yardımcı olmuştu.

Aydın Köksal gibi bir üstadın yanında olmanın değerini iyi bilen; dikkatli, akıllı Çaycı Cafer, belki de Hacettepe Üniversitesi'nin ve Türkiye'nin ilk bilişimcilerinden biriydi.

Gürkut KOÇAK
TBD

F10 TUŞU!

Adli Sicil Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Merkezi'nde çalıştığımız yıllar... 90' lı yılların başı, işimizin başımızdan aştığı, programcı ve çözümleyici sayımızın çok az olduğu, önümüzdeki işin dışında hiçbir şeyle ilgilenemediğimiz yıllar.

Bilgi İşlem Merkezi'nin işi o kadar yoğun, eleman sayımız o kadar az ki; uğraşamayız, ilgilenemeyiz, ayak bağı olur diye prensip olarak stajyer öğrenci kabul etmiyoruz.

Tabii bu prensip, hatırı sayılır bir torpille gelen, Bilgisayar Mühendisliği 3. sınıf öğrencisi bir kız için bozulmak zorunda kalındı ve kız Bilgi İşlem Merkezi'mize stajyer olarak kabul edildi.

Üstelik biz o yıllarda tüm programlarımızı Cobol programlama dili ile yazıyor olmamıza rağmen stajyer kızımızın “Ben Cobol bilmiyorum, çalışmalarımı C ile yapmak istiyorum.” İsteği de yerine getirilerek C derleyicisini temin etmiş ve stajyer öğrencimize istediği çalışma ortamını oluşturmuştuk.

Hepimizin işi başından aşkın olduğu ve C dilini tercih etmesi nedeniyle Stajyer Kızla bire bir ilgilenemeyeceğimizi düşünerek; aslında Bilgisayar Mühendisliği 3. Sınıf öğrencisi için oldukça basit sayılabilecek bir veri ayıklama programını yazmasını kendisinden istedim.

Yapılacak program gayet basitti...

“Veri giriş elemanlarımız tarafından hatalı girilen adli istatistik verilerini ayıklayacak ve bunları listeleyecek” basit bir programı yazacak ve böylece stajını tamamlayacaktı.

Staj süresi 2 aydı. Kız işe geliyor, gidiyor, bol-bol sohbet ediyor, ortalıkta dolaşıp duruyor ama bilgisayar başında fazla çalıştığını gören yoktu.

Staj süresinin sonuna yaklaştığımız günlerden birinde, stajyere yardımcı olması için görevlendirdiğim elemanımı çağırdım ve kendisine:

-Stajyer kızın staj süresi bitmek üzere, yazdığı programı derlesin de hatalarını görelim artık! dedim.

Talimatımı alan eleman bir süre sonra yanına stajyeri de almış odama geldi.

Kendisinden yapmış olduğu programı derleyerek, derleme raporunu getirmesini beklediğim stajyer kız, gayet rahat bir tavırla:

-Ben program olarak bir şeyler yazdım ama okuldaki bilgisayarda F10 tuşu var, ben ona basınca program derleniyor, hatalar çıkıyordu. Burada F10 tuşuna basıyorum, basıyorum hiçbir şey olmuyor! Demez mi?



Belli ki; okuldaki bilgisayarda derleme işlemi F10 tuşuna fonksiyon olarak atanmış ve bizim akıllı kızımız bütün bilgisayarlarda F10 tuşunun aynı işi yaptığını zannediyor. Üstelik de stajının bitmesine çok az bir zaman kalmasına rağmen işin doğrusunu hala öğrenememiş...

Yapacak birşey yok! Kendisine:

-Kızım sen bir koşu git, okuldaki F10 tuşunu getir! Dedik.

Kız gitti, gidiş o gidiş. Ve ne yazık ki stajını tamamlayamadan bizim kurumdan ayrılmak zorunda kaldı.

Gürkut KOÇAK

TBD

SOURCE'LARINI KARTLARA DELEREK KARTEKSLERE ARŞİVLEMEK

1983 yılıydı. Okuldan yeni mezun olmuş, yeni işe başlamış genç bir programcıydım. Kurumda programlar punch makinelerinde delinen kartlar üzerinde yazılıyor, kartlar sistemde okutularak program derlemeleri yapılıyordu. Öğrenciliğimizin son iki yılında okulumuza alınan son sistem bilgisayarlar sayesinde, programlarımızı punch makinelerinde kartlara delmek yerine ekranda yazıp, doğrudan derlediğimiz için, iş yerindeki punch makineleri ile çalışmak zorunda kalmak beni oldukça sıkıyordu.

Nihayet kurumda işe başlamamın üzerinden 6 ay geçtikten sonra yepyeni sistemler gelmiş, punch makineleri kaldırılmamış ama ilave olarak çalışma salonunda ortak kullanıma açık yeni ekranlar konmuştu.

Beraber mezun olup birlikte işe başladığımız arkadaşlar oldukça mutlu ve sevinçliydik.

Düşünsenize; punch kartlara program yazmanın binbir türlü zahmetinden kurtulmuş, önümüzdeki yeşil ve sevimli ekranlarda gayet konforlu bir şekilde programlarımızı yazıyor, derliyor, düzeltiyor, kaydediyor, çalıştırıyorduk.

Ancak hala punch kartlarla çalışmaya devam eden Şefim bir gün yanıma gelerek; “Ekranda yazdığım tüm programları tek-tek punch kartlara delmemi ve karteksler halinde arşivlememi” istediği zaman ki halimi bugün bile unutamıyorum.

Elbette şefimin talimatı olduğu için yaptım.

Satya Bayrak
Başbakanlık

BOŞUNA MÜDÜRLÜK OLMADINIZ YA! BAK BİZ HALA ŞEFLİĞİZ...

Bir kurumun İstanbul Başmüdürlüğü Bilgi İşlem Şefliği'nde işe başlamıştım.

Bilgi İşlem Birimi şeflik düzeyinde ve Ankara'daki Bilgi İşlem Dairesi' ne doğrudan bağlı olduğu için müdürlüklerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek durumda değil ve bölgenin BT faaliyetlerini koordine edemiyor. Her müdürlükte PC' ler yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmış ve ihtiyaçlarını doğrudan özel sektör üzerinden çözmeye çalışıyor, Bilgi İşlem Şefliği'ni dikkate bile almıyorlar.

Yoğun çabalarımızın sonunda Bilgi İşlem Şefliği'ni Müdürlüğe çevirmiş ve Bilgi İşlem Müdürü olarak göreve başlamıştım. Müdürlüklerin ihtiyaçları ve talepleri konusunda her birimden ayrı ses çıkmakta, hiçbir isteğin bir diğeri ile uyumu söz konusu olmadığı için olmadığı içinde ortak analizi mümkün olmamakta idi.

Nihayet Bölge Başmüdürünü ikna ederek birim sorumluları ile bir toplantı yapılmasını sağladım.

Toplantı günü gelmiş çatmış, kurumun ihtiyaçlarının belirlenmesi ve alınacak kararlar çerçevesinde çalışmaya başlayacak olmanın heyecanı içerisinde toplantıya başlamıştık.

Kurumun göz bebeği olan bir birimin şefi pozisyonunda olan bayan toplantı boyunca sürekli negatif değerlendirmeler yapıyor, bilgi işlem birimini ve faaliyetlerini küçümseyici ifadeler kullanıyor, yer-yer konuşmaların arasında doğrudan bana sataşıyordu. Konuşmalarında kendi işini ne kadar iyi bildiğini, konusuna ne kadar hakim olduğunu, işinin ne kadar önemli olduğunu sık-sık vurgularken, bilgi işlem birimini ve bizleri küçümseyici tavır ve sözlerle; “bilgisayar ve yazılım ihtiyaçlarının

gayet basit bir şekilde özel sektör üzerinden karşılanabileceğini, bu kadar uğraşmak yerine neden bu işlerin dışarıda yaptırılmadığını”, başmüdüre soruyordu.

Dayanamadım ve Başmüdüre dönerek:

-Efendim, arkadaşımız toplantı boyunca işini ve görevlerini çok güzel anlattı, hatta bilgisayar işlerini en az bizim kadar bildiği anlaşılıyor, müsaade ederseniz kendisini Bilgi İşlem’ e alalım; hem böylece yapacağımız programların analizleri kendisinin sayesinde çok kolayca yapılır, hem de kendisinden birçok şey öğreniriz, dedim.

Uçuş kontrol şefi ne desin. Dudağını bükerek, kibirli bir eda ile:

-Eh... Benden bu kadar. Gerisini siz kendiniz bulun yazın. Boşuna müdürlük olmadınız ya... Bakın biz yıllardır hala şefliğiz. Madem müdürlük oldunuz, kendiniz yapın.

Tabii bu sözler üzerine bana söyleyecek birşey kalmamıştı, Başmüdüre göz göze geldik.... Gülümsedim.

Satya Bayrak
Başbakanlık

MASAÜSTÜ ARKA PLAN RESMİ NASIL DEĞİŞTİRİLİR.

1998 yılındaydık. 40 yaşından sonra askerlik yapmanın dayanılmaz hafifliğini yaşıyordum. Yaşım iyice kemale erdiği ve bilişimci olduğum için tugayın harekât şubesinde görevlendirilmiş, subay, astsubay, er ve erbaşın sayıp sevdiği, “hocam” diye hitap ettiği bir asker olarak zorunlu askerlik görevimi yerine getiriyordum.

Tugay Harekât Merkezi’ ne alınan yeni bilgisayarlarla ilgilenme görevi bana verilmişti. Bilgisayarları güzelce kurmuş, internet bağlantısını sağlamış ve merkezdeki tüm çalışanların kullanımına hazır hale getirmiştım.

O zamanlar daha yeni-yeni yaygınlaşan bilgisayar kullanmaktan çekinmesinler ve cesaretle bilgisayar başına otursunlar diye Harekat Şubesi’nin tüm subay, astsubay, er ve erbaşına kısa bir kullanım brifingi vermiş; “Üzerine kovayla su dökmedikleri, baltayla parçalamadıkları sürece bilgisayara kolay-kolay birşey olmayacağını, istedikleri çalışmayı yapmaktan korkmamaları gerektiğini, en küçük bir problem yaşadıklarında dahi bana haber vermeleri durumunda hemen gerekli düzeltmeleri yapacağımı” söyleyerek ve bilgisayara internet bağlı olduğunu da hatırlatıp, “internet üzerinden istedikleri her türlü yararlı bilgiye ulaşabileceklerini” ilave ederek birifingi bitirmiştım.

Herşey gayet güzel gidiyordu. Tüm personel bilgisayar kullanmaya yavaş-yavaş alışıyor, problem yaşadıklarında da “Hocam! Hocam!” diyerek benden destek istiyorlardı.

Yaşımın verdiği dokunulmazlık çerçevesinde, biraz da bilgisayarlarla yaptığım işler için normalde gece 2' lere kadar karargâhtaki odamda çalışırdım.

O gece yorgun olduğum için erken yatağa girdim, derin bir uykuya dalmışım.

Uykumun en tatlı derinliğinde mışıl-mışıl uyurken sabahın dördünde biri tarafından sarsıla-sarsıla uyandırıldım!

Karargâhta gece nöbetçisi olan Başçavuş beni sarsarak uyandırmış:

- *Hocam çabuk mahvolduk!*

Diyerek beni beni çekiştiriyordu.

- *Ne var? ! Ne oluyor? !*

Demeye kalmadan Başçavuşun elinde bir tomar bilgisayar kablosu gördüm. Bilgisayarların bütün kablolarını sökmüş, elinde tutuyor;

- *Mahvoldum!*

Diyerek bana gösteriyordu.

- *Hayırdır Başçavuşum! Niye söktün bilgisayarların kablolarını?*

Diye sordum.

- *Gel! Niye söktüğümü sana göstereyim! Subaylar karargâha gelmeden hemen halletmezsen bu karargâhta bir dakika daha kalamam!*



Diye telaşlı ve suçlu bir edayla bana bakarak, adeta beni karargâh bilgisayar odasına sürükledi.

Apar topar bilgisayar odasına gidip, başçavuşun elinde tuttuğu kabloları takıp, gösterdiği bilgisayarı açtığımda, ekranda gördüğüm manzaradan olanı biteni anlamıştım.

Gece nöbetinde vakit geçireyim diye bilgisayar başına geçen Başçavuş; internete girmiş, internette sörf yaparken dönmüş dolaşmış ve en sonunda cinsel içerikli bir siteye yolu düşmüş. Sitede bulduğu resimleri daha yakından incelemek isteyen adamcağız, ne yaptı, nasıl yaptıysa yanlışlıkla resimlerden birini masaüstü arka plan resmi olarak kaydetmiş. Daha bilgisayar kullanmayı yeni-yeni öğrenmeye başlayan Başçavuş arka plana yerleştirdiği uygunsuz resmi bir türlü kaldırmayı becerememiş, çareyi de bilgisayarı kapatıp, biri kendisinden önce açmasın diye de tüm sökebildiği kabloları sökmüş.

Başçavuşa, ekranda arka plan resmi nasıl yerleştirilir ve istenildiğinde tekrar nasıl kaldırılır, göstererek ekrandaki uygunsuz resmi kaldırmasına yardımcı oldum.

Askerliğim bitene kadar, Başçavuş benimle karşılaştığı her yerde, bana göz ucuyla bakarak mahcup mahcup gülümsedi...

Eyüp Ayar
TBD

NE ÇEKTİK ŞU BİLİŞİMDEN, E-DEVLETEN? NE ÇEKTİK?



UNIVAC 9200

Hacettepe Üniversitesinde Matematik bölümünde okurken ve de henüz Bilgisayar Mühendisliği yok iken başında da onursal Başkanımız Aydın KÖKSAL hocamızın müdürlüğünü yaptığı o zamanki adı İnfomatik Enstitüsü olan bölümden seçmeli ders olarak Fortran IV ve Cobol programlama dilini alarak programcılığı öğrendim. Artık iş hayatına atılma zamanım geldiğinde 1977 'de Petrol Ofisi'ne programcı olarak kurumdaki o zamanki adıyla Otomasyon Müdürlüğüne başladım. Başladığımda kurumda 1968 yılı yapımı UNIVAC 9200 bilgisayarı vardı. UNIVAC 9200 Bilgisayarın 8KB (KiloBayt) belleği vardı. Yanlış duymadınız sadece 8Kb belleği vardı. UNIVAC bilgisayarın ağırlığı belleği gibi 8-10 ton civarında idi. Ayrıca harici yada dahili diski, teypi, disketi gibi yedekleme birimleri de yoktu. Programlar ve veriler başlangıçta 96 kolonlu kartlara delinirken daha sonraki yıllarda 80 kolonluk kartlara delinir olmuştü. Veriler de bu delikli kartlara deliniyordu.



80 KOLON DELİKLİ KART



KART DELGİ MAKİNASI

Kartları delen, sıralayan, birleştiren yarı elektronik makinelerin yapımı genelde metallere oluşmakta idi. Merkezde kartları delen, delinen kartları sıralayan yada diğer kartlarla birleştiren



KART SIRALAMA MAK.

geneli bayan olan kart delgi operatörleri (işletmenleri) görev almaktaydı. Yazıcılar, yanları delikli "sürekli form" dediğimiz kâğıtları kullanırdı ve yarı elektronik bilgisayarlar inanılmaz gürültü çıkartırdı. O dönemde BİM'de çalışan pek çok kişi makinelerin gürültüsünden kulaklarını korumak için pamukla tıkardı. Uzun yıllar bu ortamlarda çalışmış ablalarımız, ağabeylerimizin işitmede, duymada sorunlar yaşadığını biliyorum. Merkezi iyice hayalinizde canlandırabilmeniz için o tarihlerde kullanılan bilgisayarların yapımında çok fazla metal kullanılması, çok büyük elektronik kartlar, tüpler kullanıldığını düşünün. Yine bu bilgisayarlar çok ısınmakta idi ve bu nedenle de devasa soğutucular odalarda bulundurulurdu. Bu da yetmezdi de yanına vantilatör koyardık.

- **Ne Çektim Univac 9200'den? Tahmin bile edemezsiniz...**

Univac 9200 bilgisayarı Basic Assembler veya RPG-I programlama diliyle programlanabiliyordu. Ve ben ne Assembler ne de RPG-I programlama dilini henüz işe başladığımda bilmiyordum. Merkezde bana öğretecek bir programcı da yoktu. Öğrenebilmek için üniversitedeki hocalarımdan kaynak istedim, bilgisayarın 1968

den kalma orijinal kitaplarını okudum, deneme yanılma ile de sonunda öğrenme başarısına sahip oldum.

Sistemde programın çalışması için; program kodlarını kartlara itina ile deliyor, sonra onları Univac 9200 'ün kart okuyucusundan geçiriyor, arkasından da veri/data kartlarını okutup yazıcıdan çıktısını alıyorduk. Bilgisayarda her şey ikili (binary) sisteme göre dizayn edilmişti, ön panelden istenirse yeni bir kart delmeden hata veren yere eğer doğru kodu ön panelden girebilirsek çalışmaya devam edebiliyordu. Bazen aksilikler çıkmıyor değildi, ☺ sıkça kart okunurken sıkışıyor, mekanik kısımların arasından çıkarırken yırtılıyordu. Bu kartları tekrar deliyor, programı tekrar okutup sonra veri kartlarını yine baştan tekrar okutuyorduk ki bu işlem birkaç kez tekrar edilmek zorunda kalındığından nefret etmekle birlikte **sabırlı olmayı öğreniyordum.**

O dönemde Otomasyon Müdürlüğü muhasebe işlemlerini ve merkezin bordro işlemini yapıyordu. Muhasebe dediysem öyle bugünkü gibi kolay değildi. Bölge ve işletmelerden dosyalarla PTT kanalı ile gelen tahsil, tediye, mahsup fişleri delgiciler tarafında deliniyor, bölgelere göre sıralanıyor, merkez kayıtlarıyla birleşiyor, bilgisayardan okutuluyor, toplam kırılmaları da bulunan dökümler ilgili ünitelerine gönderiliyordu. Bu işlemler aylarca sürüyor geçmiş yılın bilançosu Ağustos ayının sonunda çıkarılabiliyordu.

- **Ne Çektim “master” karttan, ne çektim? Anlatmasam bilemezsiniz...**

Bordro çalışmasının beyninizde canlanabilmesi için bir örnek vererek, bir anımı paylaşmak isterim. Bordro dökümü için her şahsın bir ana (master) kartı vardı. Kart üzerinde: Bulunduğu *Şube Kodu – Sicil No – Adı Soyadı – Unvanı – Brüt Ücreti - Çocuk Sayısı* – vb temel bilgiler bulunurdu. Detay (detail) kartlarını maaşından kesintiler oluşturuyordu; *Kesinti Adı – Kesinti Tutarı* gibi çokça kart... Sistem ana (master) karttan diğer bir master karta kadar kartları okuyor, sonra bir önceki ana kartın vergiler kesildikten sonraki net ücretini bulup, detay kartlardaki tutarları bu ücretten düşerek eline geçecek tutarı bularak yazıcıya döküyordu.

MASTER KART	DETAY KART-1	DETAY KART-	DETAY KART- N	MASTER KART
-------------	--------------	-------------	---------------	-------------

Biz çıkan dökümleri kontrol etmeleri ve şahıslara vermeleri için tahakkuk servisine gönderiyorduk. Bazen küçük yada büyük (duruma göre değişiyor) aksilikler, hatalar çıkmıyor değildi. Hata küçük ise tahakkuk servisi çalışanları çaktırmadan durumu düzeltmeye çalışıyor veya bize düzelttiriyorlardı. Lakin hata büyük ve de onların durumunu zedeleyecek bir durum ise valla bizim kabahatimiz yok! **“komputer hata**

yapmış !" deyip, otomasyonu hedef gösteriyorlardı. Günlerden ayın birinci günü (maaş günü) sabah tam yerime ısınmaya, mahmurluğumu atmaya çalışıyordum ki;

- *Ahmet!!! diye odasından seslenen ortaokul mezunu müdürümüz rahmetli Mukadder Hanımın sesi ile yerimden fırladım.*
- *Koşarak odasına gittim. "Efendim Abla !" dedim. (hiç evlenmemişti kendisine abla dedirtirdi.)*
- *Oğlum ne yaptınız? Genel Müdür çok öfkeli maaşı yanlış yapılmış, tahakkuk servisi bizim hatamız yok "komputer hata yapmış!" demiş. Genel Müdür hatayı bana izah edin! Programı yapan kim ise bana gelsin diyor. Olayı araştır!. Git izah et!...*

İzah et... Demesi kolay da ben yeni (8-9 aylık) memurum, o güne dek görmediğim Genel Müdür Avni Bey emekli albay, sert, askeri duruş ister, derler. Ben henüz askerliğimi yapmadım. Karşısında nasıl duracağım, nasıl izah edeceğim?? Bilmiyorum. İçimden başa gelen çekilir deyip, masama gittim, önce olayı anlamak için tahakkuk servisini telefonla aradım, hata nedir? diye sordum. Adamın maaşından fazla kesinti yapılmış, örneğin kantin, kamp gibi borçları yokmuş fazladan kesinti yapılmış. Olayı anladıktan sonra delikli kartları kontrol ettim, Genel Müdür Yardımcısının bazı kesintileri olan detay kartlar Genel Müdürün master kartından sonraya konulmuş. Muhtemeldir ki operatör (işletmen) arkadaş bilgisayardan geçirirken kartları yere düşürdü, ya da makineden geçerken sıkıştı yırtıldı, yeniden kart deldi, sonrada gerçek yerine koyamadı, Genel Müdürün kartlarının arkasına koydu. Sonra olayı izah etmek için genel müdürlük katına çıkıp özel kaleme neden geldiğimi anlattım. Özel Kalem Müdürü odaya girdi ve hemen çıktı. Genel Müdür sizi bekliyor dedi. Biraz da dizlerim titreyerek içeri girdim. Koca odanın ortasında koca bir masa, masada oturan Genel Müdür evrak okuyor, benim odaya girdiğimin farkında ama kafasını kaldırıp bana bakmıyor. Karşısında ayakta dikiliyorum. Nice sonra;

- *Senin adın ne? Diyebildi.*
- *"Ahmet" efendim. Otomasyonda "programcı" yım.*

Nihayet kafasını kaldırıp bana bakarak;

- *Sen nasıl programcı oldun? Dedi.*
- *Hacettepe Üniversitesi Matematikten mezunum efendim, okulda Cobol, Fortran gibi programcılık dersleri aldım.*
- *Hakkıyla öğrendi isen tahakkuk programını neden düzgün yapamıyorsun? Daha önce de hatalar olmuş, programı düzgün hale getirmek*

bu kadar zor mu? Diye serzenişte bulundu. Belli ki “komputer hata yapmış” dan bunu anlıyor.

Hiddetlenmesinden korkarak, çekinerek başladım anlatmaya;

- *Efendim aşağıdaki bilgisayarlar 1968 yılından beri kullanılan çok eski, sık sık arıza yapan, sistemler. Bugün delikli kart sistemleri çok az kullanılıyor, teypler, diskler çıktı. Ayrıca Assembler, RPG gibi programlama dilleri de zamanını doldurdu, Hacettepe de okutulmuyor. Ben burada kendi kendime öğrendim. Ve çalışan tahakkuk programına benim katkıları oldu ama benden önce yapılan hatasız çalışan program. Hata kullanılan delikli kartların yanlış delinmesi, yanlış sıraya konulmasından kaynaklanıyor.*
- *Bu delikli kart dediğin nasıl bir şey? Dedi.*

Belli ki hiç Otomasyon Şubesine inip bunlar nasıl çalışıyor diye bakmamış. Sonra dilimin döndüğünce “Ne çektiğimi?” Otomasyondaki iş ve işlemleri, kartların delinişini, sıraya konup kart kasalarına yerleştirilmesini, bilgisayardan geçirilmesini, döküm alınmasını anlattım. Ben ayakta anlatıyorum, onun da ilgiyle dinlediğini görünce biraz daha cesaretlenip;

- *Biliyor musunuz? Bugün kullandığımız delikli kartlar Amerika dan geliyor. Ve tanesi 20 kuruş, benim hesaplarıma göre biz yılda 1.200.000 (bir milyon ikiyüzbin) üzerinde kart kullanıyoruz. Bir yıllık kart maliyeti ile delikli kart kullanmayan onun yerine silinip tekrar kullanılan teypli, diskli bilgisayar sistemi alınabilir. Dedim.*
- *İlginç! Bunu ilk defa siz söylüyorsunuz. Şimdi Müdürünüze de söyleyeceğim, yeni bir bilgisayar için fizibilite çalışması yapıp hemen bana getirin. Sanki Petrol Ofisi'nin parası yok! Daha önce neden çalışması yapılmamış? deyip, teşekkür etti, gidebilirsin dedi. Oh çekerek yanından ayrıldım.*

Tabii dir ki önce merak içerisinde bekleyen Müdürüme Genel Müdür ile yaptığım görüşmeyi anlattım. Müdürüm;

- *Evladım ben yeniliklere açık bir insanım ben daha önce getirdiğin çalışma dosyasını inceliyordum (ben daha önce kendisine maliyetlerle ilgili bir dosya vermiştim.), ileri görüşlülüğün çok hoşuma gitti, biraz daha detaylı çalışma yap, fizibilite haline getir, hemen bunu makama arz edeyim. dedi.*

O tarihlerde (1970-1985 yılları) bilgisayar alımı DPT (Devlet Planlama Teşkilatı-Şimdiki Kalkınma Bakanlığı) iznine tabii idi ve çoğunluğu ODTÜ'lü

Hacettepeli Hocalardan oluşan komisyon tarafından fizibilite raporu incelenir, uygun görülür ise alımına izin verilir.

Benim fizibilite raporu hazırlamam 4 ayımı, bunu DPT den geçirmemiz 6 ayımı aldı. Çeşitli revizelerle yeni bir bilgisayar sistemi için olur aldık. Ancak alımı, Genel Müdür Avni beye nasip olmadı. 1-2 kez ihaleler çeşitli nedenlerle iptal edilince mevcut yönetim sık sık arıza yapan sistemin yerine UNIVAC System 80 bilgisayarını kiraladı. *Teyp ve 40 MB lık diski ve 5 çeyrekli disketi görünce bayram ettik...* Düşünün şimdi GB, TB (terabyte) lık yedeklemelerden bahsediyoruz.

Eski bilgisayarların oda dışına çıkartılması, çıkarttıktan sonra konacak yer bulunması işlemi de ayrı bir proje konusu oldu. Çünkü UNIVAC 9200 bilgisayarın ağırlığı belleği gibi 8-10 ton civarında idi. Bunun yanı sıra taşınması, kaldırılması çok güç gerektiren 12 adet kart delgi makinesi ve bir yazıcı vardı, bunların da taşınması gerekiyordu. Bütün bu cihazlar kapıdan çıkartılamadığından, binanın dışından pencere tarafından, pencere ve duvarın yıkılması sonucu vinçle çıkartılarak binanın arka tarafına yerleştirilmesi ile yeni bir sorun ortaya çıktı. *Bunlar ne yapılacaktı?* Bilgisayar hurdalığı satılması için mevzuat gereği ihaleye çıkıldı. Teklif veren olmadı. Sonunda Yenimahalle Sanat Enstitüsüne hibe edildi. *Belki hala öğrenciler inceliyorlardır?*

Petrol Ofisi'nin bölgeleri de içine alan yeni bir bilgisayar edinmesi, çeşitli kez ihalelerin ertelenmesi/iptal edilmesi, genel müdürlerin değişmesi gibi nedenlerle 1988 yılını buldu.

Aradan yıllar yıllar geçti...

- **Neler gördük, neler geçirdik, ne çektik? Arkadaşlar, ne çektik? Dedemin Kardeşini keşfettim**

En son yaşadığım şok ve hayreti e-devletle yaşadım. E-Devlet olmasaydı bunu bilmeyecektim. Belki de üzülmecektim. Ne, Nasıl olur diyeceksiniz? Anlatayım:

Bilindiği üzere 20 yıl gibi bir zaman diliminin sonunda **MERNİS Projesi** sonucu, T.C Kimlik Numaraları verilmeye başlandı. Herkes gibi bende T.C. Kimlik Numarasını merak ediyordum. T.C. Kimlik numaramı öğrenmek için eski elemanım, arkadaşım olan BİM Daire Başkanı Orhan Beyi aradım. Nüfus cüzdanımdaki bilgileri verdim. O da dedi ki "yarın çocuklarinkini de sorarsın ben bütün aileni döküp göndereyim" dedi. Çok memnun olmuşum. Yarım saat içinde faks ile gönderdi. İncelemeye başladım. Dedemin babasından öncesi yok, aile dedemin babası ile başlıyor. Dedemin babası ailesinden pek bahsetmezmiş, dedemin söylediğine göre analığına küsmüş, baba ocağından terki diyar etmiş, Çorum da ırgat olarak

çalışırken ağa çalışmasını beğenmiş, kızı ile evlendirip iç güveysi yapmış. Soyadı kanunu çıktığında da **sen kimlerdensin, soyadını ne koyalım?** diye sorduklarında “bilmiyorum” demiş. Peki Çorum ‘a nerden geldin dediklerinde Ayvalık yada Ayvalı demiş, o zaman soyadın “Ayvalı” olsun demişler, Ayvalı soyadını almış. Listeyi incelerken; dedem, babaannem, babam, annem derken dedemin altında bir isim daha var “**Meryem**” **bu da kim?** Tanımıyorum. Hemen Orhan ‘ı aradım.

- *Orhan sistemde bir sıkıntı mı var? Gönderdiğin listede Meryem diye bir isim var fakat bizim aileden değil.*
- *Ahmet Bey, olmasa listede olmazdı, bizim kayıtlar nüfus kütüklerinden alınıyor. Bir yanlışlık olduğunu zannetmiyorum. Dedi.*

Neler oluyor deyip listeyi tekrar inceledim. Meryem ‘in çocukları da var listede... Bunları da tanıımıyorum. Dedeme soracağım ama dedem öldü, babamı aradım.

- *Baba dedemin ya da senin benim bilmediğim kardeşiniz var mı?*
- *Nasıl yani dedi?*
- *Aile listesini kütükten çıkarttırdım benim bilmediğim bir “Meryem” hanım ve çocukları var, bunlar kim?*

Babam önce bir durdu, soluklandı. Sonra;

- *Sanırım o benim Halam yani Dedenin kardeşi. Çocukken hatırlıyorum Çorum ‘da Malvar Sokağında otururlardı, birkaç kez anamla babamla gitmişliğim var, sonrasını hatırlamıyorum, ya rahmetlik oldu gitmedik, ya babamla arası bozuldu, görüşmedik. İlişkimiz kesildi. Çocuklarını da tanıımıyorum. dedi.*

Böylece e-devlet sayesinde dedemin kardeşini, babamın halasını ve çocuklarını keşfetmiş oldum.

Ne çektik şu bilişimden?, ne çektik e-Devletten? Ne çektik? Hala çekiyoruz.

Ahmet AYVALI
TBD

AYNI ANDA BİR KİŞİ İKİ YERDE OLABİLİRMİ?

UYAP'ın uygulamaya geçtiği ilk yıllardan biriydi.

Muğla ağır ceza reisi, duruşmada bir dosyayı bitirip diğerine geçmişti. Sanık mahsus yerine alınmış, kimlik bilgileri UYAP'a giriliyordu.

Katibin yazdıklarını ekranından takip eden reis ekranda beliren uyarıyı iki kez okudu.

"Kimlik bilgilerini girdiğiniz kişi şu anda Marmaris ceza evinde yatmaktadır."

Reis bey gördüklerine inanmamıştı.

Sanık karşısında duruyor,

UYAP ise bu kişinin şu anda karşısında olmadığını, cezaevinde yatmakta olduğunu söylüyordu.

Reis bey kâtibine hemen Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığından bir yetkili ile kendisinin görüştürülmesini istedi.

Reis bey Telefondaki yetkili kişiye,

"Bu UYAP iyice kafayı yedi, sanık karşımızda dururken bu adamın cezaevinde olduğunu bize söylüyor" diye sitemini iletti.

Marmaris ceza evi ile görüşüldü.

Ve gerçektende o cezaevinde aynı TC. Kimlik numaralı ve aynı kimlik bilgilerine sahip bir kişi cezasını çekmekteydi.

Reis beyin karşısındaki sanığın daha önce başka bir suçtan dolayı mahkûm olduğunu, ancak kendisi cezaevine girmek yerine kendi nüfus bilgileri ile cezaevine amcasının oğlunu gönderdiğini yapılan araştırmalar ile ortaya çıkardı.

Reis bey sonradan Bilgi İşlem Dairesi Başkanını arayıp, mevcut UYAP sistemi için teşekkür etti.

Eğer sen (UYAP) olmasaydın biz bunu dünyada fark edemezdik dedi...

Mesut ORTA
Adalet Bakanlığı
BİDB Başkanı

KULAĞA ÇOK HOŞ GELİYOR DA!!!

UYAP Bilişim Sistemini ziyaret için yurt dışından pek çok heyet geliyordu. Bazen aynı anda bir katta balkanlardan bir ülkeye UYAP sunumu yapılırken diğer bir katta orta Asya'dan bir ülkeye, bir başka katta ise bir Afrika ülkesine UYAP'ın anlatıldığı oluyordu. Odamda bir Yargıtay üyesi ile otururken İsveç'ten gelen bir

heyet, sunumlarını tamamlamış nezaketen odama uğramışlardı. UYAP'ın ne kadar başarılı bir sistem olduğundan, kendilerinin de bu şekilde bir sistem kurmak için çalıştıklarından bahsettiler. O anda Yargıtay üyesinin konuşulanları can kulağı ile dinlemekte olduğunu gördüm.

İsveç heyetinden birisi "UYAP sistemi ile bizden en az 10 yıl ilerdesiniz" deyince Yargıtay üyesi büyük bir memnuniyet ile birlikte biraz da ciddiyetini takınarak;

"Lütfen bir kez daha söyler misiniz? Kulağa çok hoş geliyor da" deyiverdi.

Hepimiz bir taraftan gülüyor bir taraftan Ülkemiz adına seviniyorduk.

Mesut ORTA
Adalet Bakanlığı
BİDB Başkanı

BİR TUŞLA NUFÜS BİLGİLERİ!

Her günkü neşe ile güne başlamış, UYAP monitörlerini kontrol ediyordum.

Yargıtay Ceza Genel Kurulundan (YCGK) bir tetkik hakimi benimle görüşmek istiyordu. Konuyu merak etmiştim. Yaptığımız iş ile Ceza Genel Kurulunun ne ilgisi olabilirdi? Yargıtay'a gelen bir dosyada nüfus kaydının eksik olduğunu gören Yargıtay Ceza Dairesi (YCD) eksikliğin tamamlanması için dosyayı bozarak ilk derece mahkemesine iade etmiş; ilk derece mahkemesi hakimi kararında direnmiş ve Yargıtay'ın da bir tuşa tıklayarak nüfus kaydını UYAP üzerinden alıp dosyaya koyabileceğinden, bundan bahisle dosyanın bozulamayacağından "direnme kararı" vermiş; bunun üzerine YCD'nin nüfus kaydının dosyada olmaması üzerine eksiklikten bozma ile ilk derece mahkemesinin bu nedenle dosyanın bozulamayacağı kararının YCGK'da tartışılarak sonuca bağlanılacağını öğrendim.

Bizden talep edilen ise bu nüfus kayıtlarının geçerliliği, hukuki dayanağı, UYAP'tan alınmasının ne kadar sıhhatli (geçerli) olduğu, elektronik imza uygulamalarının ne şekilde icra edildiği hususlarında idi.

Dava gerçekten ilgimi çektiğinden hakimin sicilini sordum. Çünkü direnme kararı vermek YCD'ni bir üst mahkeme olan YCGK'na dava etmek, kendi kararının doğru, Yargıtay'ın kararının yanlış olduğunu iddia etmek anlamına geliyordu. Hakim iki üç yıllık yeni hakimlerden birisiydi. Ama kararı çok cesurcaydı.

Gerekli bilgileri verirken bu yargılamanın UYAP için de önemli olduğunu, buradan çıkacak kararın UYAP uygulamalarını derinden etkileyeceğini biliyordum.

Bir hafta sonra ilk derece mahkemesinin direnme kararında haklı olduğu, nüfus kaydının bir tıkla UYAP'tan çıkarılabildiği, bunun için dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesinin zaman ve emek kaybına neden olacağı konusunda YCGK tarafından çok nefis bir karar verilmişti.

Bu karara çok sevinmiştik. Neden sevinmeyelim ki UYAP bir engeli daha aşmıştı.

Mesut ORTA
Adalet Bakanlığı
BİDB Başkanı

SANIK ÖLMÜŞ! UYAP NERDEN BİLDİ

Aydın adliyesinde Ağır Ceza Davaları çok yoğun şekilde devam etmektedir.

Davaların biri bitip diğeri başlamakta, her dava ayrı bir zorluk içermektedir. Davaların çoğu adam öldürme, gasp gibi uzun süren; mahkemeyi oldukça uğraştıran konulardandır. Tam o günlerde herkesin dilinde "nerden çıktı bu UYAP, neden Aydın adliyesi pilot adliye. Zeten kendi işlerimizle başa çıkamıyoruz, bir de UYAP" sözlerinin dolaştığı günlerdi. Zabıt katibi olarak adliyede yeni sayılmazdım. Ama mahkeme başkanımız yeni sayılırdı. UYAP'ın çok büyük bir yenilik olduğundan bahsederdi bizlere. Günlerden bir gün yine duruşmaya çıkmıştım. Duruşma günleri çok gergin oluyordum. Çünkü sanıklar, tanıklar, mağdurlar derken ortalık çoğu zaman duruşmaların ağırlığı ile kurşun gibi oluyordu. Mahkeme başkanı biten bir dosyadan sonra kısa bir ara vermişti. Bir sonraki dosya ise yıllardır devam eden ama bir türlü karara bağlanamayan bir dosya idi.

Başkanımız tekrar kürsüye döndü ve dosya esas numarasını bana söylediğinde UYAP'a girdim. Ekranda bir uyarı belirdi. "... nolu Esas Dosyasında Sanık ölmüştür."

Bu şekildeki bir uyarıyı ile kez görmüştüm. Hemen Mahkeme başkanına döndüm. Baktım üyeler ve savcı birbirlerine bakıyorlar. Bu da nerden çıktı der gibiydiler.

Mahkeme başkanı, "bunca yıllık hakimim bir dosya için bu şekilde dosyayı sonlandıracağım aklıma gelmezdi. Bu UYAP nerden bildi, sanığın öldüğünü" dedi.

Hemen UYAP ekranlarından nüfus kayıtlarına ulaşabiliyorduk. O ekranı açarak kontrol ettim. Gerçekten dosyadaki sanık ölmüştü. Başkanımız Bilgi İşlem Daire Başkanlığını arayarak teşekkür etti ve eğer bu şekilde bir uyarı olmasaydı dosyayı karara bağlamak üzere uzun bir süre dosya ile ilgili işlemlere devam edecek olduğumuzdan bahsetti.

Mesut ORTA
Adalet Bakanlığı
BİDB Başkanı

“A.B. GİRMEDE TEKNOLOJİ KULLANIMI BİR KRİTER OLARAK ALINSAYDI ŞİMDİ SİZ AVRUPA BİRLİĞİNDE OLUR, BİZ DIŞARDA KALIRDIK”

2006 yılının sonlarıydı.

Bir heyet halinde Almanya'da iki haftalık bir çalışma ziyaretinde bulunacaktık. Çalışma konusu, iki ülkenin özellikle yargı ve içişleri alanında personel rejimi, terfi, tayin, organizasyon ve kapasitenin güçlendirilmesi ile teknoloji kullanımı idi.

Heyetimiz beşi İçişleri Bakanlığında beşi Adalet Bakanlığında olmak üzere 10 kişiden oluşuyordu. Çalışmalarımız Berlin'de İçişleri Bakanlığının bir Akademisinde gerçekleştiriliyordu. Toplantı odası çalışma için yeterli idi. Kendilerine internet bağlantısına ihtiyacımız olduğunu belirttiğimizde beni birkaç kat altta ve toplantı odasından epeyce uzak bir yere götürüp küçük bir odaya getirdiler. "Buradan internete bağlanabilirsiniz" dediler. İnternete bağlanarak epostalarımı bakmak bile uzun bir zamanımı aldı. Çünkü internet 64K bir bağlantıydı. Tekrar toplantı odasına döndüğümde gördüğüm manzara az önceki internet ile örtüşüyordu. Alman yargı sistemini anlatan profesör asetat üzerine hazırladığı sunumunu tepegöze yansıtmış; bir de hangi konu üzerinde konuştuğumuzu gösteren küçük bir el ve işaret parmağını tepegözde bulunan asetat üzerine koymuş; sonraki konuya geçtikçe el işaretini kaydırıyor, böylece yansından takip edebiliyorduk.

Çalışmanın son günlerinde bilişim alanında Almanya'nın yaptıklarını anlatmak üzere Bonn'dan bir uzman geldi. Bize evrak sistemlerini anlattı. Outlook benzeri bir yapı üzerinde eposta atar gibi evrakları birbirine gönderebildikleri bir sistemi anlattılar. Sonra da "sizde herhangi bir sistem var mı?" diye sordular. Kendilerine bir sistemimiz olduğunu fırsat verilirse biraz detaylı bir şekilde anlatabileceğimizi ilettik.

Daha önceden hazırlanmış olan UYAP sunumunu 45 dakika kadar anlattığımızda kulaklarına inanamadılar. Akademi başkanı ve bize günlerdir sunum yapan iki profesör derhal Alman Adalet Bakanlığı ile irtibata geçerek bu sunumu onlara da mutlaka yapmamız gerektiğini belirttiler.

Grubumuz on kişi olmasına rağmen sadece 3 kişi için randevu alabildiler. Randevu saatinde Bakanlığı gittiğimizde sunum yapabileceğimiz bir ortam yoktu. Bu nedenle anlatacaklarımı kısa-kısa notlar haline getirerek detaylı bir şekilde UYAP'ı anlatma fırsatımız oldu. Sunum bittiğinde Alman makamları bize "Madem bu kadar güzel bir sisteminiz var, "neden adli sicil bilgilerini bizimle paylaşmıyorsunuz?" dediler. Biz adli sicilin bu proje kapsamında olmadığını söyleyemedik.

Daha sonra bizi uğurlarken Alman Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürü "bir şeyi itiraf etmek istiyorum.

Avrupa Birliğine girmede teknoloji kullanımı bir kriter olarak alınsaydı şimdi siz Avrupa Birliğinde olur, biz dışarıda kalırdık" dedi.

Mesut ORTA
Adalet Bakanlığı
BİDB Başkanı

UYAP

UYAP 'ın düşünce, hazırlama, uygulama ve geliştirilmesi ile yaygınlaştırılması çalışmasında emeği geçen herkesi kutlayarak başlamak istiyorum.

Ben Ceza İnfaz Kurumu Uzman Kullanıcısıyım.

UYAP 'ın ilk ekranlarının kullanılmaya başladığı günden bu güne UYAP 'ın içersindeyim. UYAP 'ın amacının ilk çıktığında istatistiği bilgi ve belgelere en hızlı ve doğru bir biçimde almak ve bunları İstatistik Kurumları ile paylaşmaktı.

Bugün ise UYAP 'ın yeni ekranlarındaki değişim ile bunun dışına çıkılarak tüm yargıyı birbirine bağlayıp artık sadece istatistiği bilgilere değil yargının işleme açısından önemli olan işlemlerin hızının da artması amaçlanmaktadır

Ceza İnfaz Kurumları açısından UYAP 'ın daha da özel bir konumda olduğunu düşünüyorum. Nedeni ise gerek bağlı adliye ve birimler ile gerekse kurum dışından gelecek olan yazı ve belgelerin anında gelerek işleme girmesi ve bunlara verilen cevapların da aynı hızla yerine ulaşması. Bu sayede işlerin hızlı bir şekilde yapılmasıdır. Türkiye 'deki ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların

istatistiği bilgileri ve bunlar hakkındaki bilgiler günler süren çalışmalar sonucunda hazırlanmakta idi şimdi ise sadece bir tık uzaklıkta oda saniyeler sürmektedir. Bu çok önemlidir.

UYAP konusunda en üst kurumdan en alt birime kadar herkesin nasıl özveri ile çalıştığını mail grubuna gelen maillerden gördüm. Haliyle UYAP hakkında; yapılır mı? Nasıl olur? Alışılmış bir sistemde çalışanlar için bu yenilik neler getirir? Çalışan personel bu yeniliğe alışabilecek mi? vs... akıllarda bir çok soru vardı. Eleştirilerde oldu güzel mesajlarda verildi bugün ise bunlar tamamen gömülerek artık UYAP son sürat çalışmakta ve yakın bir zamanda daha da gelişerek ilerleyecektir.

Mail gurubuna gelen mesajlardan bu süreçte en büyük il merkezinden en ücra köşedeki birimleri işleme almak için çalışan uzman kullanıcıların şevkleri ve gayretleri görülmekte ve bu da çabayı bir kat daha arttırmaktadır. Herkesin bu çalışmaları ileriki Türkiye için yaptığının bilinci ile yapmaktadır. Burada ATATÜRK 'ün bir cümlesine yer vermek istiyorum.

"Giriştiğimiz büyük işlerde, milletimizin yüksek kabiliyet ve yüksek sağduyusu başlıca rehberimiz ve başarı kaynağımız olmuştur."

Kendiniz için değil, bağlı bulunduğunuz ulus için elbirliği ile çalışınız. Çalışmaların en yükseği budur.

Denebilir ki, hiçbir şeye muhtaç değiliz, yalnız bir tek şeye ihtiyacımız var: Çalışkan olmak! Servet ve onun doğal sonucu olan rahat yaşamak ve mutluluk, yalnız ve ancak çalışanların hakkıdır.. Yaşamak demek çalışmak demektir. Türk, öğren, çalış, güven.

İşte yapılan budur. UYAP hakkında kafalarda beliren soruların cevaplarını bu kadar sürede olmaz yapılamaz diyenlere cevaplarını Türk insanının kendisine güvenci ile çalışması sayesinde UYAP hayata geçirilerek verilmiştir. Daha bunun ötesi ve tartışması yoktur, bundan sonraki tüm tartışmalar artık UYAP 'ın en iyi yere gelmesi için olacaktır.

Bir internet sitesinin sayfasında ilginç bir araştırma adı altında hikaye niteliğinde olduğunu zannettiğim bir yazı vardı onu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Birkaç Amerikalı Profesör bir araştırma yapmak istemişler araştırmanın konusu ise Dünyada en son kimler kalacak?

Başlamışlar çalışmaya dünya üzerindeki ülkelerin tüm bilgilerini bilgisayara yüklemişler. Tamamladıktan sonra soruyu sormuşlar.

Dünyada En son Kim Kalacak?

Bilgisayar başlamış çalışmaya kısa bir bekleyişten sonra cevap:

TÜRKLER....

Profesörlerde bir merak uyanmış ve tekrar sormuşlar Niye? Herkes Uzaya Gidecek Dünyada Türkler Kalacak...

İşte sevgili dostlar bu hikayeyi yazanlara ve bu şekilde düşüncelere sahip olanlara verilmiş en güzel cevap UYAP 'tır.

Türk milleti bir şeyi başarmak istediğinde başarıyı beraber hareket ettiğinde ise başaramayacağı iş aşamayacağı engel yoktur. Şanlı tarihimiz buna bir örnektir. Atalarımız bu ülkeyi korumak, geliştirmek ve gelecek nesillere iyi bir ülke bırakmak için çalışmışlardır. El ele verdikten sonra altından kalkamayacağımız hiçbir zorluk yoktur. Yeter ki isteyelim.

UYAP'ın geliştirilmesinde yaygınlaştırılmasında çalışan herkesin istekliliği, kararlılığı, birliği ve beraberliği gün geçtikçe artmakta ve bu da yeniliklerle daha da genişlemektedir. Bizler atalarımızı örnek almışızdır. ATATÜRK 'ün söylediği şu söz **"Bizim milletimiz derin bir maziye maliktir... Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." "Türk kuvvet ve zekasının yenmediği ve yenemeyeceği güçlük yoktur."** En doğru ve yerinde bir sözdür.

Uzman kullanıcı olarak bizlere UYAP 'ı kısa sürede öğreterek eğiten öğretmenlerimizin emeğine boşa çıkarmadığımız, aldığımız eğitimleri aktararak UYAP 'ın gelişmesinde katkıda bulunduğumuz için kendimizle gurur duymalıyız.

SERVET BEYTAŞ
CİK Uzman Kullanıcısı
Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

MINİK ELLER VE KOCAMAN (UYAP) SEVDA(SI)

Minik eller diye tabir etmiştik onları. Minik ellerine rağmen koca yürek ve koca UYAP sevdası taşıyordu onların herbiri. Artık onların adı Teknik Ofis ve Uzman Kullanıcı olmuştu. Yurdun dört bir yanında UYAP bayrağını dalgalandıran UYAP Kahramanları da denilmişti onlara. Sanki bunlar fedakarlık ve başarının zirve noktası için ant içmişler. Her birisinin özel dünyası ve kendi alemlerinde UYAP yer etmiş bunların. Bu sevdalılar böyle davranırken adeta cetlerine olan vefa borcunu ödüyor gibi bir hal içerisine giriyorlar. Çünkü aynı fedakarlığı cetlerimizde göstermişti.

E devlet dönüşümü kapsamında e yargıya geçiş sürecinde bizler de varız diyorlar minicik yürekleriyle. Bu kocaman yükün altına minicik omuzlarıyla bizlerde girmek istiyoruz diyor bunların her biri. Evet, bunların adı UYAP Kahramanları.

Teknolojik gelişmelerin ve imkanların hepsinin tüm kamu kurum ve kuruluşlarında kullanıldığı ülkemizde neden adalet camiasında kullanılsın. Adaletin dağıtıldığı yer misyonunu taşıyan adli kurumlarımızda neden teknolojiyi vatandaşlarımızın hizmetine sunmayalım.

Teknolojik imkanlardan faydalanmamak akıl karı değil diye düşünüyor bunların her biri.

Minik eller birleşip koca yükü artık kaldırmaya başladılar. Minik yürekler birleşip kocaman sevgi ve adalet hizmetini tüm vatandaşlara sunmaya başladılar. UYAP pınarından adalet hizmeti akmaya devam edecek. Bu işe gönül vermiş minik eller olduğu müddetçe.

UYAP Sevdalılarına ithaf olunur.

Adem Erdoğan
Siverek Adliyesi Bilgi İşlem Bürosu
UYAP Teknik Ofis

UYAP YARDIM MASASI ANEKTODLARI

DİALOG I:

OLSUN GELİVERİN İŞTE!

Kullanıcı : Alooo. Kiminle görüşüyorum?

Yardım Masası : Kimi aramıştınız?

Kullanıcı : Bir sorum vardı da.

Yardım Masası : Buyurun sorun bakalım.

Kullanıcı :

Yardım Masası : Alo?

Kullanıcı :

Yardım Masası : Alo, orada mısınız?

Kullanıcı : Evet buradayım! Şeyy... Sorayım mı?

Yardım Masası : Sorun dedim ya! Sizi dinliyorum.

Kullanıcı : Ama zor bir soru!

Yardımcı Masası : Olsun! Halletmeye çalışırız.

Kullanıcı : Ama ya cevap veremezseniz? O zaman ne olacak?

Yardımcı Masası : Tamam! Sormayın o zaman!

Kullanıcı : Yok yok. Sorayım en iyisi.

Yardımcı Masası : Peki, buyurun sizi dinliyorum.

Kullanıcı : Aslında sorum mahkemesel bir soru değil. Yani... Mahkeme konusunda sormayacağım... Başka bir konuda soracağım.

Yardımcı Masası : Beyefendi soracak mısınız sorunuzu?

Kullanıcı : Tamam kızmayın soruyorum.

Yardımcı Masası : Sizi dinliyorum.

Kullanıcı : Haberci çalışmıyor, bu nedendir?

Yardımcı Masası : Port ayarlarınıza baktınız mı?

Kullanıcı : Nereye baktım mı?

Yardımcı Masası : Port ayarları...

Kullanıcı : O nedir? Ben bilmiyorum da. Acaba siz gelip bakabilir misiniz?

Yardımcı Masası : Tamam geleyim! Hangi mahkemedesiniz?

Kullanıcı : 3. ağır ceza mahkemesi.

Yardımcı Masası : Pardon siz nereden arıyordunuz?

Kullanıcı : İstanbul.

Yardımcı Masası : Beyefendi ben neredeyim biliyor musunuz?

Kullanıcı : Bilmiyorum. Adliye içinde değil misiniz?

Yardımcı Masası : Evet de...

Kullanıcı : Eeee! O halde? Geliverin işte!

Yardımcı Masası : Evet de... Ben İstanbul da değilim ama.

Kullanıcı : Tamam olsun gelin yine de.

Yardımcı Masası : !?.....

Kullanıcı : Gelmiyor musunuz?

YardıM Masası : Tamam geleyim de... Hemen gelemem.
Kullanıcı : Niye? Benim işim biraz acele ama!
YardıM Masası : Malum, yollar...
Kullanıcı : Yollara ne olmuş? Ne var ki yollarda?
YardıM Masası : Beyefendi, ben İstanbul' da değilim. Samsun' dayım.
Kullanıcı : Olsun! Geliverin işte!
YardıM Masası : Beyefendi, nasıl geleyim? Siz benimle dalga geçiyorsunuz herhalde?
Kullanıcı : Kesinlikle hayır! Dalga geçmiyorum! Derdimi anlatamadım galiba, habercide sorun var diyorum. Sorunları çözmek sizin göreviniz değil mi? Neden gelmiyorsunuz?
YardıM Masası : Beyefendi, ben Samsun' dayım diyorum, siz İstanbul' dasınız. Arada yüzlerce kilometre mesafe var. Nasıl geleyim? İyi misiniz?
Kullanıcı : Baştan söylesenize.
YardıM Masası : Kusura bakmayın ama biraz önce söyledim ama...
Kullanıcı : Efendim! Bana mı dediniz?
YardıM Masası : Evet!
Kullanıcı : (Kullanıcı telefonu kapatır)

DİALOG II:

FERYAT-FİGAN ÖTERSE YİNE?

Kullanıcı : Efendim. İyi günler. Rahatsız ettim kusura bakmayın!
YardıM Masası : Estağfurullah! Buyurun efendim size nasıl yardımcı olabilirim?
Kullanıcı : Ceza mahkemeleri ile ilgili bir şey soracaktım.
YardıM Masası : Dinliyorum.
Kullanıcı : Şimdiii... Bizim ekranlarımızda... Şeyyy... Kayıt yaparken sorun çıkıyor.
YardıM Masası : Sorun nedir tam olarak?

Kullanıcı : İşte ben de onu soruyorum size; sorun nedir?
Yardım Masası : Hayır! Aldığınız hata nedir?
Kullanıcı : Bilsem?
Yardım Masası : Yani, işlemi yaparken nasıl bir uyarı alıyorsunuz?
Kullanıcı : Kaydet diyorum! Bilgisayardan bir ses çıkıyor! Feryat–figan!
Yardım Masası : Tamam da efendim. Ekranda bir hata mesajı çıkar. “Şu şu nedenlerden dolayı işlem gerçekleştirilemedi” gibi.
Kullanıcı : Vallahi beyefendi! Bilgisayar öyle bir bağıyor ki; yüreğim hopluyor, bakamıyorum ekrana
Yardım Masası : O zaman birlikte yapalım bu işlemi.
Kullanıcı : Tamam! Hadi gelin bekliyorum.
Yardım Masası : ?!....
Kullanıcı :
Yardım Masası : Siz nereden arıyordunuz?
Kullanıcı : Ankara.
Yardım Masası : Efendim, ben Samsun’ dayım.
Kullanıcı : Peki! Ne zaman geliyorsunuz?
Yardım Masası : Sanırım anlatamadım, Samsun’ dayım ben.
Kullanıcı : Pardon! Anladım... Tamam... O zaman ben UYAP’ ı açayım beraber yapalım.
Yardım Masası : Mümkünse.
Kullanıcı : Tamam! Açıldı! Şimdi ne yapıyoruz?
Yardım Masası : Hata aldığınız ekrana gelelim, birlikte.
Kullanıcı : O ekrana gelmesek?
Yardım Masası : Neden?
Kullanıcı : Ben korkuyorum o ekrandan; ya yine aynı uyarıyı verir ise?
Feryat – figan öterse yine?
Yardım Masası : Peki o zaman gelmeyelim.
Kullanıcı : İyi de o zaman hatayı nasıl görürüz ki?

YardıM Masası : Değil mi ya?
Kullanıcı : Ben değil de, siz gelseniz o ekrana?
YardıM Masası : Hanımefendi! Ben nasıl gelebilirim buradan sizin ekranınıza, lütfen söyler misiniz?
Kullanıcı : Zor tabii... Kar... Kış...
YardıM Masası : Neyse, ekranınıza gelelim mi, gelmeyelim mi?
Kullanıcı : Valla siz bilirsiniz! Buyurun gelin!
YardıM Masası : Hanımefendi ben kapatıyorum!
Kullanıcı : Ekranı mı?
YardıM Masası : (Telefonu kapatır...)



DİALOG III

BAĞLANTI KABLOSU MU?

YardıM Masası : Efendim.
Kullanıcı : Merhaba. Hafta sonu rahatsız ediyorum kusura bakmayın.
YardıM Masası : Önemli değil. Buyurun?

Kullanıcı : UYAP ile ilgili bir şey soracaktım.
YardıM Masası : Dinliyorum.
Kullanıcı : Sanıklara ceza eklerken hata alıyorum.
YardıM Masası : Nasıl bir hata?
Kullanıcı : Sanığa suç ekliyorum ama sistem kabul etmiyor.
YardıM Masası : Tamam beraber yapalım işlemi olur mu?
Kullanıcı : Olur tamam.
YardıM Masası : Sanık bazında nihai karar kaydı ekranına gelelim.
Kullanıcı : Peki.
YardıM Masası : Geldik mi?
Kullanıcı : Gelemedim. Hata var sistemde sanırım.
YardıM Masası : Ekranı kapatalım ve yeniden bağlanalım.
Kullanıcı : Tamam.
YardıM Masası : Açtınız mı UYAP sayfasını.
Kullanıcı : Açamadım. Sayfa görüntülenemiyor diyor.
YardıM Masası : Bağlantı kablosunu çıkarıp yeniden takalım. Bir faydası olur belki.
Kullanıcı : Bağlantı kablosunu mu?
YardıM Masası : Evet.
Kullanıcı : İyi de bağlantı kablosu yok ki!
YardıM Masası : Nasıl yani? İnternet bağlantısı yok mu?
Kullanıcı : Hayır. Ben kendi evimdeyim. Evde internet yok.
YardıM Masası : Anlıyorum.

Derleyen

Arzu ALTUN

Adalet Bakanlığı

BİR İHALENİN HİKÂYESİ

DataSel'de Satış Müdürü olduğum zamanlardan kalma yaşadığım bir ihale sürecini kısaca sizlerle paylaşıyorum.

Her zamanki gibi işimiz; sabah akşam kamu ihalelerine hazırlanmak. Özel sektörde ömür biter, ihaleler bitmez. Genelde de ihale hazırlıkları sabahlara kadar sürer... Sonuçta ise iki seçenek var; ya kazanırsın, ya da kaybedersin!

Günlerce çalışırsın. Onca evraklar, şartname cevapları, belgeler hazırlanır. En ufak bir virgül hatası ya da bir evrak eksikliği, yanlış bir evrak. Ufacık bir hata; onca emeğin heba olması anlamına geldiğinden onlarca iş listeleri hazırlanır, yazışmalar yapılır.

İhale öncesi; ilgili kamu kurumuna sorular yöneltilir, toplantılar yapılır. Tedarikçilerle ve şirket içinde birçok toplantılar yapılır, yazılım, teknik, idari vs tüm departmanların görüş ve önerileri alınır. İlgili departmanlardan, tedarikçilerden fiyat bilgileri, şartname cevapları, ilgili evraklar toplanır, yazılı teyitler, taahhütler, onaylar alınır...

Güzel, cicili bicili dosyalar hazırlanır.

İhale ekibi sürekli motive edilir, üst yönetime bilgiler verilir, heyecan fırtınaları yaşanır, yemekler ısmarlanır; yeter ki güzel bir dosya çıksın ortaya.

Ve tabii ki işi almanın hayali ile yatılır, kalkılır...

Hele bir de mesaiye kalınması gerekiyorsa! Of anam! Gel de ikna et, gel de çalıştır ekibi!

Neyse ki; ekibimiz alıştı. Akşam olur ve herkes bir an önce üzerindeki bilgiyi, belgeyi teslim edip evine gitmek için son çabalarını sarf ederdi.

Biz satış ekibi olarak kalırdık bir başımıza şirkette. Dosya bir türlü bitmek bilmezdi. Eh! Tabii, evraklarda eksikler çıkar; başlardık tedarikçisinden departman yöneticisine kadar telefon üstüne telefon!

Yine o hummalı günlerimizden biriydi. Günlerdir süren çalışmalarımızda artık finale yaklaşmıştık. 7 Nisan 1997 Salı gününün yağmur sonrası doğaya mahcup-mahcup gülümseyen güneşi ufuktan yavaş-yavaş kaybolmuştu. Akşam yorgun bedenlerimizin üzerine çökmeye başlamıştı. Satış ekibimizdeki arkadaşlardan biriyle artık ihale dosyasını bitirmek üzereydik. Tabii her ihale öncesi son gecede olduğu gibi ihale dosyası bir türlü bitmek bitmiyordu.

Neyse ki; sabah 07:00 sularında dosyayı tamamladık ve 2, 3 saatlik dinlenme molası için evlerimize gittik.

Sabah 10 gibi gelecek, teklif dosyasının dökümlerini alacak, dosyayı kapatacak ve ihale ilanında yer aldığı gibi, Saat 12:00' den önce dosyayı ilgili kamu kurumuna teslim edecektik. Şirket merkezimizle kamu kurumu arasındaki mesafe çok yakın olduğu için biraz rahattık.

Dosyayı kuruma elden teslim edecek kişi de benim!

Evde geçirdiğim bir iki saatte dinlenmek ne mümkün? 48 saattir gözümde bir damla uyku yok ama aklım ihalede!

Saat 10' da şirkette oldum. Hemen dosyanın son hazırlıklarına giriştim, çıktıkları almak için bilgisayar başına geçtim. Tabii her zaman olduğu gibi Murphy benimle beraberdi. Yazıcıda sorun çıkar, kağıt sıkışır, kağıt biter, evrakları dosyalarken sırası karışır, sil baştan tekrar dosyalama işlemi...

Murpy'nin son dakika sürprizlerinde hangi aksilikler varsa; hepsini tek-tek yaşadıktan sonra nihayet saat 11' de dosyayı bitirdik, paketledik, mühürledik.

Her şey tamam!

Caddeden bir taksi tutup gideceğim. Gideceğim yer İnönü Bulvarı üzerinde, şirket merkezimizin olduğu Meşrutiyet caddesi ile kamu kurumu arasında 2 - 3 kilometre ya var, ya yok. Taksi ile 10 dakika mesafe.

Şirketimizin yeri Meşrutiyet Caddesi ile Mithatpaşa Caddesinin kesiştiği yerde, Kocatepe Camii'nin biraz aşağısında, 100 metre ancak var.

Telaş ve heyecan içinde dosyaları kucakladım ve binanın kapısından dışarıya doğru fırladım! Dışarıya çıktığımda karşılaştığım manzara ile resmen şok geçirdim!

Onbinlerce, yüzbinlerce insan dört bir yandan gelmiş, Meşrutiyet Caddesi hınca hınç dolmuş.

Onca çalışmanın ortasında aklımıza gelmeyen, unuttuğumuz, hesaba katmadığımız bir olağanüstü gündü o gün!

Alparslan Türkeş vefat etmişti ve 8 Nisan 1997 günü merhumun cenaze töreni Kocatepe Camii'nde gerçekleştiriliyordu.

Bırakın Kocatepe Camii'ni, Meşrutiyet Caddesini, Kızılay, Bakanlıklar, tüm sokaklar insan seli halinde akıyordu.

Taksiye binmek diye bir seçeneğimin olmadığını anlayınca, tek çarem olan tabana kuvvet koşturmaya başladım.

Kortejin geliş yönü tersine koşturmam gerekiyor. Kucağımda paketlenmiş halde ihale dokümanları. Ortam hassas! Düşünün bir kere; Türkiye'nin önemli bir ideolojik liderinin cenaze töreni, yüz binlerce dava arkadaşı Kocatepe' ye doğru yürüyor, sen ise kucağında ne olduğu bilinmeyen bir paket, kitlelerin üzerine doğru koşuyorsun!

Dediğim gibi ortam çok hassas!

Olağanüstü güvenlik önlemleri alınmış.

Sivil, resmi yüzlerce polis güvenlik önlemi almış, en ufak problem için kitlesele bir olaya dönüşmesi endişesi ile pür dikkat, tetikte bekliyorlar.

Nasıl oldu? Nasıl gittim? Ben de hatırlamıyorum ama kazasız belasız kendimi Başbakanlık binasının oraya zor attım.

Kalabalıklar geride kalmıştı. Şimdi daha hızlı koşturabilirdim.

Çaresizce Başbakanlık binasının üzerindeki Vekaletler Caddesinden doğru koştururken nasıl olduysa karşıdan bir taksinin geldiğini gördüm.

Taksinin önüne kendimi attım! Cayırtıyla fren yapan taksi şoförü daha ne olduğunu anlayamadan sağ kapıdan içeri daldım. Dışarıdan bakan için tam bir gasp vakası.

Nefes nefese ve kıpkırmızı olmama rağmen en sempatik ve en ezik halimi takınarak adeta şoföre yalvardım:

- *Abi! Allah senden razı olsun. Ne olur, bir ihalem var ve bu dosyayı yetiştiremezsem beni işten kovarlar. 10 dakikam ya var ya yok! Ne olur beni en kestirmeden İnönü Bulvarı üzerindeki 'nın binasına götür!*

Şoför halden anlayan biriydi, durumumu çabucak kavradı! Ama bir sorun vardı:

- *Beyefendi götüreyim de... Bu yönden gidersek yetişmemiz imkansız. İleride de zaten yol kapalı!*

İnönü bulvarına dönebilmek ve ihalenin olduğu kuruma vaktinde ulaşabilmek için tek çare vardı:

Ters yönden gitmek!

- *Ne olur, ters yönden gidelim!*

Diye haykırdım.

- *İyi de beyefendi, ceza yeriz, bir problem olur, taksiyi bağlarlar.*

Cenaze merasimi nedeni ile yollar boş olduğundan; "başına ne gelirse ben tazmin edeceğim" diyerek ve yüklüce bir taksi ücreti de önererek şoförü ikna etmeyi başardım.

Taksi'nin ters istikamete manevra yaptığında saat 11:50'yi gösteriyordu. Kazanmakla, kaybetmek, maaşıma zam ile işime son arasında 10 dakikalık bir süre kalmıştı.

Biz ters yönde seyrederken çevirme yapan trafik polislerinin, nefes nefese ve bölük pörçük anlatımına rağmen halimi anlamaları ve hemen bizi serbest bırakmaları ise günün mucizevi olayı olarak kayıtlarıma geçecekti.

Kurumun kapısına geldiğimde saat 11:58'i gösteriyordu.

Kapıdaki işgüzar görevlinin engellemesi, tartışmamız, kimliğimi verip kendimi asansöre atmam sırasında geçen süreye siz deyin bir dakika, ben diyeyim bir asır!

Neyse ki; asansördeyim. 3. kata çıkmam gerekiyor.

O da ne? Asansör 1. Kat ile 2. Kat arasında kalıvermez mi?

Olacak şey değil!

Hani derler ya! İnsan son nefesini verirken hayatı film şeridi gibi gözünün önünden geçer diye.

İhale için son iki hafta boyunca yaptığımız çalışmalar film şeridi gibi gözümün önünden geçmeye başladı. İki hafta boyunca geceli gündüzlü çalışmam... Ekipteki diğer arkadaşların çabaları... Diğer departmanlardaki çalışanlar... Tedarikçiler... Genel Müdür öfkeli bir şekilde bana bakıyor ve eliyle kapıyı işaret ediyor... Tüm arkadaşlarım koridor boyunca sağlı sollu dizilmişler... Başım önde, aralarından yürüyorum. Bir an önce kendimi dışarı atmak istiyorum...

Bağırarak! Bağırarak istiyorum!

Can havliyle ve bağırarak asansörün kapısını yumrukladığımda benim için yeni bir mucize gerçekleşti. Sebepsiz yere arada kalan asansör, yumruklamamla birlikte tekrar çalışmaya başladı. Hemen 2. Katın düğmesine bastım, asansör durdu, kapısı açıldı, dışarıya fırladım. Asansörün yanındaki merdivenleri ikişer-ikişer atlayarak 3. kata çıktım.

Evrak kabul bürosuna geldiğimde derin bir "Ohhhh!" çektim.

Çok şükür, görevli memur yerindeydi, yemeğe çıkmak üzere hazırlanıyordu. Hemen evrakı verdim! Problem çıkarmasın diye de bir yandan başımdan geçenleri hızlı-hızlı anlatıyordum.

Memur gayet sakin bir şekilde:

- *Niye kendini bu kadar paraladın? İhale ilanına dikkat etmedin mi? Evrakları saat 14:00' e kadar getirebilirdin.*

Demez mi?

Kendime kızayım mı, kızmayayım mı? Sevineyim mi, üzüleyim mi? Bir şaşkınlık evresi geçirdikten sonra şükrettim ve gülümsedim.

Her şeyde bir hayır vardır. İhalenin sonucu ne mi oldu?



Daha yeni-yeni palazlanmakta olan bir firma olarak, dönemin en büyük firmalarından biri ile girdiğimiz rekabeti kazanmış ve ihaleyi almıştık.

Projemiz de başarılı oldu.

Ertan BARUT

GLOBALNET Internet Technologies

ÖNCE MAINFRAME SONRA ELEMAN

Bilişim teknolojisini başarı ile kullanmak, ancak doğru insan gücünün varlığı ile mümkündür. İşletmelerde bilgisayarlaşmaya geçiş kimi zaman bir moda ya da çağdaş ofis ortamı oluşturmanın bir gereği olarak algılanmakta, bunu kullanacak insan gücü ve bilişim mantığı ihmal edilmektedir. Benzer şekilde bilgisayarlar; kimi yöneticilerce, olduğundan fazla akıllı ya da otomasyonu kendiliğinden yürütecek sistemler olarak algılanmakta, dolayısıyla insan becerisinin gereği önemsenmemektedir.

Aşağıdaki öyküde bütün bunların yaşanmış bir örneği anlatılmaktadır.

Sene 1993.

Çalışmakta olduğum Yazılım Geliştirme ve Danışmanlık Şirketi, değerli bir Kamu Kuruluşumuzun (metin içerisinde X kurumu olarak geçecektir) "Bilgisayar Altyapılarını oluşturma olurluk çalışmasını yapmak üzere sözleşme imzaladı. Bu çalışmanın Proje Yöneticiliği görevine de ben getirildim. Şirket içinde çalışma grubu kuruldu ve proje planı yapılarak X kurumunun karşısına çıkıldı.

Bizimle birlikte çalışacak kişiler ile tanıştırdık, proje planında mutabık kaldık. X Kurumu personeli arasında Bilgi İşlem Şube Müdürü ve bu müdürlükte çalışan bir uzman vardı. Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü, APK Daire Başkanlığı altında çalışan, bir müdürü, bir uzmanı ve bir memuru olan bir şubecikti. Şimdi siz öykünün buraya kadar okuduğunuz kısımdan 3 kişilik personele sahip bir şubecik olduğuna göre bir bilgi işlem yatırımı henüz yok ve bu nedenle bir olurluk çalışması yaptırılıyor diye düşünebilirsiniz. Çok doğal çünkü ben de önce öyle düşünmüştüm. Ancak ilk görüşmelerden ve mevcut durum analizi çalışmalarına başladıktan sonra anladım ki; durum hiç de öyle zannedildiği gibi değil!

X kurumu 1990 senesinde büyük bir bilgisayar yatırımı yapmış, birkaç milyon ABD Doları verilerek son teknolojiye sahip, kurumun merkez ve taşra teşkilatlarının tüm ihtiyaçlarını karşılayacak, devasa bir main-frame satın alınmış, sonra da tüm Daire Başkanlıklarına da yeter (!) miktarda terminal yerleştirilmiş...

Yapmış olduğumuz analiz çalışması kapsamında bu yatırım ile ilgili proje planını ve fizibilite çalışmasını sorduğumuzda ise, bizi çok şaşırtan bir cevap aldık:

Ne bir fizibilite etüdü vardı, ne de proje planı!...

Böylesine büyük bir bilişim yatırımının öncesinde herhangi bir projelendirmeye gidilmediğini, bu ölçekte bir bilgi işlem yapılmasına neden gerek duyulduğuna dair hiçbir somut fikrin olmadığını, gerek donanım ve gerekse yazılım

gereklileri ve bu gereklilikler çerçevesinde yapılması gereken işlerin kimler tarafından yapılacağına dair, hiç kimsenin bir fikir dahi oluşturmadığını büyük bir şaşkınlık içerisinde tespit ettik.

En şaşırtıcı olan da; var olan 3 kişilik Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü' nün bu alımdan sonra oluşturulduğuydu.

Bilgisayar sistemlerinin kurulmasından sonra yaşananlar ise tam Aziz Nesin'lik bir hikayeydi:

Bilgisayarların kurulmasından 6 ay kadar sonra, bilgisayarların kendi kendine bir şey yapamayacağını bir dizi değerlendirme toplantısı, analiz ve raporlamalar sonrası anlayan APK yöneticileri en sonunda sorunun kaynağını keşfetmişler:

- Hepimizin eğitilmesine ihtiyaç var!

Hemen bilgisayarları satın aldıkları firma ile görüşmeler yapılmış, gerekli bütçe onayları alınarak firmadan eğitim alınmış.

Tabii, o sıra Bilgi İşlem Müdürlüğü olmadığı için tüm birimlerden asıl meslekleri muhasebe, personel, ihracat, ithalat, satın alma gibi dallar olan personellerden kafası çalışanlar seçilerek eğitime alınmış ve bir aylık eğitim süreçleri eğitim başarı (!) ile tamamlanmış.

Ancak aradan kısa bir süre geçtikten sonra asıl meslekleri muhasebeci, ihracatçı, evrak memuru, satınalma uzmanı olan ve bilgisayar eğitimi verilen bu personellerle bilgisayar işlerinin ayağa kalkmayacağı anlaşılmış tabii..

Sonra birisi ortaya bir fikir atılmış:

- *Bilgi İşlem Şubesi kuralım!*
- *İşe yarar mı?*
- *Yarar tabii başkanım!*
- *Tamam o zaman kuralım!*
- *Başkanım, müdür kim olacak?*
- *Eee sen olacaksın tabii. Madem fikri sen ortaya attın! Bu işi de sen yapacaksın!*
- *Peki... de... Ya eleman?*
- *Bul iki tane adam yanına, başla! Yalnız kritik adamları sakın isteme bak! Şöyle işi gücü fazla olmayan adamlardan ikisini seç, hemen görevlendireyim!*

Şaka bir yana, Bilgisayarlar alındıktan uzunca bir süre sonra kurumda, APK Dairesi' ne bağlı Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü' nün kurulmasına karar verilmiş.

Kurulmuş kurulmasına da...

Üç kişilik kadroyla, üstelik de mainframe ile hayatlarında daha orada yeni tanışmış olan, hiçbir mesleki deneyimi olmayan personelle ne yapılabilir?

Bu arada diğer birçok kamu kurumu bilgisayar kullanımında almış başını giderken, kendilerinin milyonlarca dolarlık bilgisayarları olmasına rağmen hiçbir işlerini bilgisayarla yapamamaları müthiş bir şekilde sınırlarını bozuyormuş.

Oturmuşlar, kalkmışlar, düşünmüşler, taşınmışlar.

En sonunda problemin kaynağının ne olduğunu çözmüşler!

O yıllarda yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan PC kullanımının gerisinde kaldıklarına, kuruma bol miktarda PC alırlarsa tüm problemlerini çözeceklerine karar vermişler.

Eh! Hemen gerekli bütçe ve onaylar alınmış, kurumda her odaya en az bir PC konulacak şekilde kurum PC'ler ile donatılmış.

Daha önce milyonlarca dolar verilerek alınan ve henüz hiç kullanılmayan Mainframe ise kenarda öylece kalakalmış.

PC'ler alındıktan sonra hemen, o zamanın kelime işlemci (word processing) ve hesaplama tablosu (spreadsheet) programlarının kullanımı kursları açılmış, bu programların kullanımı herkese öğretilerek, PC kullanımı (!) yaygın bir şekilde başlatılmış...

Sonuçta herkes bilgisayar kullanıyor olmaktan memnun...

Kurum üst yönetimi artık biz de faturaları bilgisayardan çıkartıyoruz, her türlü yazışmayı bilgisayarlarla yapıyoruz, çağı yakaladık diyerek basına demeçler veriyor, kurum kamu oyunda, bilgi işlem teknolojilerini başarıyla kullanan bir kurum görüntüsü veriyor...

Kurumda 1990 yılında başlayan bilgisayarlaşma macerası 1993 yılına kadar böyle geçmiş, 1993 yılında kuruma atanan yeni Genel Müdürün yapmış olduğu incelemenin sonucunda her şeyin tozpembe olmadığını farkına varılmıştı.

Kuruma yeni atanan Genel Müdür; kurumda son 5 yılda yapılan yatırımları, bu yatırımların yerindeliğini ve kurumun karlılığını incelemeye almış, bu incelemeleri sırasında özellikle bilgisayar yatırımlarını mercek altına almıştı.

Kurumun çok büyük meblağlarda paralar ödeyerek bilgisayar yatırımları yapmasına rağmen, kurumda bir ciddi bir bilgi işlem birikiminin olmadığına şaşırان Genel Müdür; yapmış olduğu küçük bir araştırma sonucunda yapılan tüm işlerin ve yatırımların projelendirilmeden yapıldığını tespit etmişti.

Bizim firmamızdan destek ve danışmanlık hizmeti alınmasının sebebi buydu.

Yaptığımız “olurluk” çalışması sonucunda ortaya çıkan tablo son üç yılda kurumda yapılan bilişim yatırımlarının ne kadar dramatik ve düşündürücü olduğunu ortaya koydu. Kurumun bugüne kadar yapmış olduğu harcamaların sadece beşte biri ile kurumun ihtiyacı olan tüm bilişim faaliyetleri gerçekleştirilebilirdi.

Üstelik bugüne kadar yapılan harcamaların beşte biri ile kurulacak sistem ve yazılımlar sayesinde, kurumun ana faaliyet konusu olan tüm süreçlerde elde edilecek tasarruf ve kazancın büyüklüğü inanılmazdı.

Hazırladığımız raporda; kurumdaki mevcut donanım yatırımlarının korunması ve sadece yazılıma yapılacak yatırımla, kurumun kazancının ve karlılığının hangi oranda arttırılabileceği ile ilgili analizlerimiz, yapılması gereken yazılım yatırımlarının maliyeti ve diğer tüm önerilerimiz, beklenen diğer faydalar ile birlikte aktarıldı.

Zaten olaya baştan ciddiyetle bakarak bizden danışmanlık alan kurum üst yönetimi önerilerimiz doğrultusunda; öncelikle var olan Şube Müdürlüğü' nü Daire Başkanlığı'na dönüştürdü, nitelikli elemanlardan oluşan yeni elemanlar alarak eleman sayısını arttırdı.

Kurulan Bilgi İşlem Dairesi; raporumuzda yer alan planlama, projelendirme ve kurum ihtiyaçlarının ve önceliklerinin belirlenmesi sonucunda hazırlanmış iş planı çerçevesinde çalışmalarını yürüttü. Biz de danışmanlık süremizin bitimine kadar danışmanlık ve rehberliğimize devam ettik.

1990'lı yıllarda verdiğimiz hizmetle rayına oturan kurumun Bilişim yolculuğunun, bugün hala başarı ile devam ettiğini görmek ise benim en büyük mutluluğum...

İlker Tabak
Bilişim Ltd

ANALİZ YETERLİ AMA!

Kuruluşlardaki iş ve işlemlerin bilgisayar ortamına aktarılması çalışmalarında en kritik unsur tüm bu işlerin sistem çözümlenmesinin ayrıntılı bir şekilde ve hiçbir ayrıntı atlanmadan yapılmasıdır. Sistem çözümlenmesinin başarı ile yapılması, hem projenin başarısı, hem de yapılacak çalışmalarda gereksiz uğraşlardan kurtulmaları açısından çok önemlidir. Bunun için en önemli gereklilik ise; kuruluşlardaki iş süreçlerine hakim görevlilerin ve yetkililerin yaptıkları işleri doğru tanımlamaları ve kendi tanımlamaları sonucu hazırlanan belgeleri onaylama sorumluluğunu üstlenmeleridir.

Büyük bir kamu kuruluşunda sistem çözümlene çalışması sırasında, bilişimciler ilgili birimlerle görüşmelerini yapıyorlardı. Görüşme sonunda tutulan notlar, düzgün ve temiz olarak yeniden yazılıp, ilgili birimin ne iş yaptığı, anlatılanlardan ve varsa belgelerden yararlanılarak tek tek açıklanıyor, konunun anlaşılma derecesini, varsa eksikleri ve/ya da fazlalıkları belirlemek üzere, tutulan notlar ilgili birimin onayına sunuluyordu.

Birimlerden birinde görüşme sonunda yaklaşık yarım sayfa kadar, iki paragraflık bir not oluşturulmuş ve birim amirinin onayına sunulmuştu. Birim amiri gayet kısa olan bu notu okumuş ve kendi işlerini tanımlama açısından yeterli ve uygun olduğunu belirtmişti. Ancak sistem çözümleyici pozisyonunda olan uzman bilişimci, söz konusu notu içeren sayfanın onayı için birim amirinden imzasını isteyince durum değişmiş, birim amiri bu notun biraz daha ayrıntılı olması gerektiğini belirterek, imzalamaktan kaçınmıştı.

İmzası istenince durumun ciddiyetini anlayan birim amiri tarafından, daha sonra, 12 sayfalık ayrıntılı bir açıklama, yazılı ve imzalı olarak, sistem çözümleyiciye iletilmiştir.

İlker Tabak
Bilişim Ltd

BİZ BİLGİSAYARDAN ANLAMAYIZ

İlk gün erkenden başlayan Sistem Çözümlene görüşmeleri ile proje başlamıştı.

İlk defa bilgisayarla karşılaşıyorlardı; belki de bize öyle söylüyorlardı...

Kimler mi?

Tabii ki kullanıcılar.

Bir kuruluşa özgün yazılım geliştirmek üzere çalışmaya yeni başlayan birçok uzman gibi, bizim başımıza gelenler de aynı olacak diye düşündüm. Daha ikinci tur görüşmelere yeni başlamıştık. Ama sözleşmiş gibi kullanıcıların tümü hep aynı tümcenin arkasına sığınıyorlardı:

"Biz bilgisayardan anlamayız."

Her şeye rağmen kullanıcılara güvence verilerek, elle yaptıkları işleri anlatmaları sağlanmış ve uygulama yazılımı modülleri geliştirilmişti. Başarılı süren projenin son aşamasında verdiğimiz kullanıcı eğitimi hizmetleri de bitirilerek, uygulama sürdürülmekteydi.

Bir gün, kullanıcılardan Simge, Halime ve Işıl hanımlar proje sorumlusu Barış beyi arayarak:

“Sabah çalışmaya başladıklarında bilgisayarlarının daha hızlı çalıştığını, ancak, akşama doğru giderek daha yavaş çalıştığını.”

Söyleyerek destek talebinde bulundular.

Barış bey; yavaş çalıştığı iddia edilen bilgisayarların disk ve bellek kapasitesi olarak yapılan işler için yeterli olduğunu biliyordu. Sorunun; gün içinde programlarını birkaç kere çalıştıran hanım kullanıcıların, sistemin bellek kaynaklarını tüketip, disk alanlarının da bellek olarak kullanılması sonucu oluştuğunu kolayca tespit etmişti. Ancak, daha bilgisayar ve bilgisayar terminolojisine yabancı olan hanımlara bu durumu anlaşılır bir biçimde açıklaması gerekiyordu; günlük yaşamdan bir örnek vererek durumu açıklamanın daha uygun olacağını düşündü.

Barış bey, hanımlara bilgisayarın ana belleğinde parçalanma olduğunu, bunu gidermek için bilgisayarın öğle tatilinde kapatılmasının yararlı olacağını söyledi ve devam etti:

"Yani hanımlar bu durumu şöyle örneklersek; bir tencereyi buzdolabına yerleştirmek istersiniz ve dolapta yer bulamazsınız. Ama dolaptakileri boşaltıp, yer bulamadığınız tencere ile birlikte dolabı yeniden düzenlediğinizde tencereyi aynı dolaba yerleştirmeniz olanaklıdır. Benzer olarak bilgisayarların belleğinde yeterli büyüklükte boş yer kalmazsa bazı programlar dışarıda kalabilir..."

İş hayatım boyunca bilgisayar ile ilgili teknik konularda son kullanıcılara açıklama yapmam gerektiğinde, günlük yaşamdan örnekler vermenin, kullanıcıların normalde karmaşık gibi gelen konuları kolayca algılamasında çok yararlı olduğunu gördüm.

İlker Tabak
Bilişim Ltd

DİYARBAKIR ÇOK SICAK DA; ONUN İÇİN PENCERELERİ AÇMIŞTİM!

Windows 98' in daha yeni çıktığı yıllardı.

O zamanlar değil internet, bugünkü gibi tüm Türkiye' ye yayılmış geniş bir ağımız bile olmadığı için yazmış olduğumuz personel tahakkuk programlarını her il

merkezine disketlerle gönderiyor, oradaki kullanıcılara telefonla destek vererek programları bilgisayarlarına kurmalarını sağlıyorduk.

Yine yaptığımız programlardan birini illere göndermiştik.

Diyarbakır'da bilgisayarla arası pek hoş olmayan ama çat pat öğrenmeye çalışan, yaşı da hayli ilerlemiş bir ağabeyimiz destek için beni aradı:

- *Mete' ciğim merhaba!*
- *Merhaba ağabey, nasılsın?*
- *Sağol Mete' ciğim, gönderdiğin disketler geldi. Şimdi işlemleri nasıl yapacağız.*
- *Kolay ağabeyciğim, önce birinci disketi sürücüye tak ve çalıştır. Disketteki yükleme programı çalıştıktan sonra senden sırasıyla diğer disketleri isteyecektir. Kurulumu tamamladığında ara! Tekrar konuşalım.*

Aradan bir süre geçtikten sonra Diyarbakır' dan tekrar telefon geldi:

- *Mete' ciğim kurulum bitti!*
- *Tamam, ağabey, şimdi programı çalıştıralım birlikte...*
- *Nerede çalıştıracacağız?*
- *Eee... senin bilgisayarında tabii.*
- *Tamam, da Mete'ciğim nasıl yapacağız?*



- *Ağabey, masa üstündeki simgeyi tıkla!*
- *Nerdeki simgeyi?*
- *Masa üstündeki?*
- *.....*

- *Tıkladın mı?*
- *.....*
- *Ağabey, simgeyi bulabildin mi masaüstünde?*
- *Mete'ciğim benim masanın üstünde evraklarım, disketler, mouse, klavye ve monitör var! Başka bir şey yok ki!*
- *!!!!!!!!!!!!*
- *.....*
- *Ağabey, monitörün ekranına "masaüstü" diyoruz. Şu an ekranda ne görüyorsun, ne var?*
- *Eski tahakkuk programı çalışıyor tabiki.*
- *Ağabey, şimdi onu kapat ve masaüstüne çık!*
- *?????????*
- *Ne oldu ağabey?*
- *Mete'ciğim beni yanlış anlama da... Burası kalabalık, bu yaşta masanın üstüne çıktığımı görürlerse ayıp olur! Ne derler sonra bana? Yanlış anlaşılır.*
- *Haaaaahhhhhhaaaaaaa!..*
- *Ne oldu Mete niye gülüyorsun?*
- *Ağabey yanlış anladın. Sen önce bütün açık pencereleri bir kapat!*
- *Tamam.*

Diyarbakır'lı ağabeyin telefonda bir süre sesi çıkmaz. Bir süre sonra... :

- *Tamam geldim!*
- *Nerden geldin ağabey?*
- *Pencereleri kapat dedin ya!*
- *Eeee...?*
- *Diyarbakır çok sıcak, o yüzden bütün pencereler açıldı. Hepsini kapatmak zaman aldı.*
- *!!!!!!!!!!!!*

Koptum!... Gülmekten yerlere yattım!.. Adamcağız bozulmasın diye telefonun ahizesini zor kapattım! Kendimi toparlamam biraz zaman aldı ama olaydan başka şeyler düşünerek zar zor kendimi toparladım.

- *Allooo! Mete orada mısın?*
- *Burdayım ağabey, kusura bakma öksürük tuttu da.*
- *Eee, şimdi ne yapacağız?*
- *Tamam, ağabey, baştan alalım. Ben şimdi herşeyi yeni baştan sana tek tek anlatayım.*

Dedim ama! Olmadı tabiiiki...

Durumu anlattığım amirim hemen bana üç günlük Diyarbakır görevi yazdı ve doğru Diyarbakır' a gittim.

Diyarbakır'daki personele vermiş olduğum üç günlük hızlandırılmış eğitimden sonra, Windows ile birlikte hayatımıza ilk defa giren yeni kavramları öğrenen Diyarbakır' lı ağabeyin, mahcup ve muzip bakışlarını hala bugün gibi hatırlıyorum.

Mete Çağan
PTT Genel Müdürlüğü

MOUSE'I SAĞA DOĞRU ÇEK!

Yurtkur'daki eski sistemlerin devrini kapatıp, yeni sistemlere geçiş yaptığımız dönemlerdeyiz.

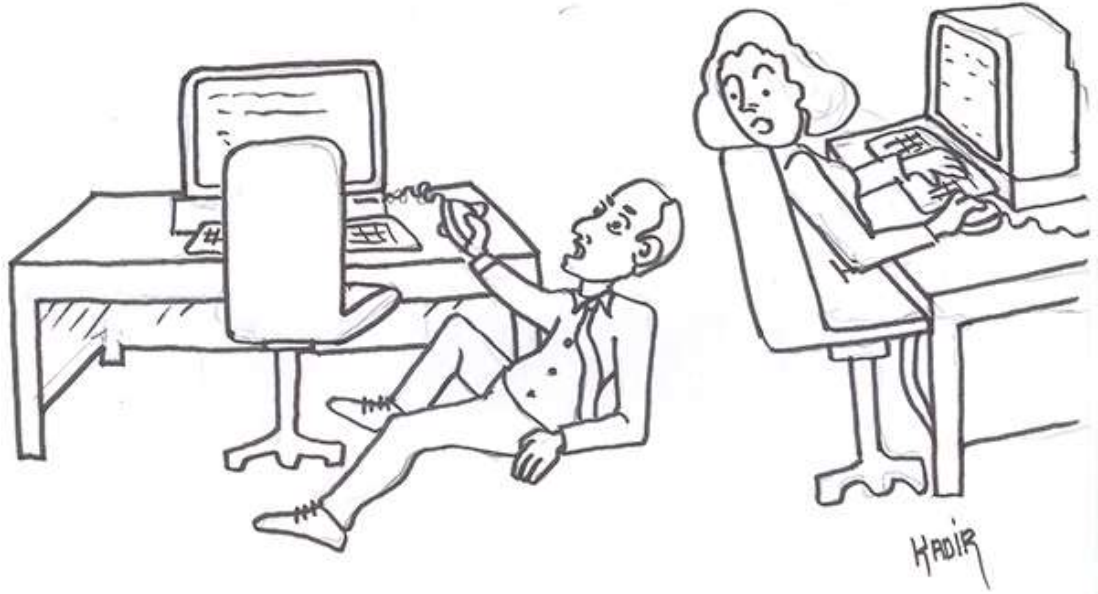
Kurum tarafından yapılan ihale süreci sonunda seçilmiş olan Oracle veri tabanı ve bu veri tabanı üzerinde çalışan uygulamaları öğrendiğimiz eğitim sürecindeydik ve eğitimcimiz de tatlı dili, heyecanlı anlatımı ve espritüel yaklaşımlarıyla hepimizin sevgisini kazanan Sedat Zencirci idi.

Eğitim alan grubun içerisinde ilk kez "frame" ile tanışan ve yine ilk kez mouse kullanacak arkadaşlar vardı.

Sedat Hoca, yine o her zamanki büyüleyici üslubuyla ve adeta konunun içine girip olayı yaşayan tavırlarıyla ders anlatıyor:

- *Arkadaşlar, şimdi şuradaki frame' i yakalayacağız ve sağa doğru taşıyacağız! Hadi bakalım, yapalım! Mouse' u frame' in üzerine getirin! Hooopp! Yakalayın ve sağa doğru çekin!*

Hepimiz Sedat hocanın söylediğin yaparken, o da ne! Arka taraftan bir gürültü koptu! Dönüp baktığımda arkadaşlardan birinin büyük bir gürültü ile yere düştüğünü gördüm! Sağ elinde mouse' i sımsıkı tutmuş, şaşkın bir şekilde yerde, masasının sağında öylece devrilmiş duruyor!



Meğer arkadaşımız mouse ile frame' in üzerine tıklamış, hocanın söylediğini yapmak için sağa doğru kaydırmaya çalışıyor! Yanlış, garibim mouse' i sağa doğru hareket ettirirken sadece eliyle değil, tüm vücudu ile sağa doğru kaymaya başlamış!

Tabii iyice sağa kaykılınca masa da bitmiş, sandalye de!

Başta Sedat Hoca olmak üzere hepimiz koptuk!

Arkadaşlardan biri duramadı, yere düşen arkadaşına müziple mouse kullanma dersi verdi!

- *Bey, mouse kullanırken tüm vücudunuzu değil sadece mouse' i hareket ettireceksiniz!...*

İ. Nejat Çerçi

Yurtkur

ŞİFREYİ KODLUYORUM, YAZ.

Türkiye Şeker Fabrikaları'nda merkezde yer alan Bilgi İşlem Dairesi' si, tüm fabrikalarda bulunan sistemlere ve bilgisayarlara da destek vermektedir.

Yine böyle bir destek ihtiyacı için arayan bilgisayar işletmenine, merkezde bulunan Sistem Uzmanı tarafından destek verilmeye çalışılır.

Fabrika'daki bilgisayar işletmeninin işlemleri yapabilmesi için sistem şifresine ihtiyacı vardır ve merkezdeki uzmandan şifreyi ister:

- *Aloo, Hasan Bey merhaba! Sisteme girip işlemleri yapabilmem için sistem şifresine ihtiyacım var, yardımcı olur musunuz?*

- *Tabiki; şifreyi kodluyorum! Ekrandaki şifre kısmına yaz!*
- *Tamam, yazıyorum.*
- *Adana, Kırşehir, Osmaniye, Rize, Kastamonu, Ünem, Manisa, Hatay.*
- *Bir dakika, bir dakika.*
- *Ne oldu?*
- *Adana ve Kırşehir' i tam olarak yazdım ama Osmaniye' nin "S" sine geldiğimde şifre girecek alan kalmadı, satırın sonuna geldim... Şifrenin gerisini yazamıyorum, ne yapacağız?*
- *?????!!!!!!!*
- *???????*

Nevrettin Çağlar

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.

ODADAN ÇIK HAMİT!!

1990' lı yılların başındayız. O zamanlar Petrol Ofisinde çalışıyorum. Petrol Ofisi İzmit Bölge Müdürlüğü' nde Digital Vax işletim sistemini yeni kurmuştuk.

Bölgeye giderek hem Digital Vax işletim sisteminin tanıtımını yapıyor ve hem de yeni geliştirdiğimiz muhasebe yazılımının kurulumunu yaparak, eğitimlerini gerçekleştiriyorduk.

Kullanıcılarımız yeni sistem bilgisayarlara çok uzak olduğu ve alıştıkları eski sistemleri terk etmedikleri için eğitimler oldukça zorlu geçiyor.

Kullanıcılara yeni sistemleri sevdirmek, daha kolay anlamalarını ve kafalarında görsel imajlarla yapılandırılmalarını sağlamak için olabildiğince basitleştirerek anlatıyor ve günlük hayatları ile benzeştiriyoruz.

Basitleştirme ve benzeştirme modelinde çok sıkça kullandığımız örneklerden biri olarak; kullandıkları bilgisayarı bölge binası, bilgisayardaki her bir dizini bölge binasındaki odalar şeklinde düşünmelerini söyledik.

Eğitimdeyiz.



Eğitim esnasında bir yandan anlatıyor, bir yandan da eğitim alan arkadaşların bilgisayarlarına tek-tek bakarak, doğru işlemleri için yardımcı oluyoruz.

Hamit' in başına geldiğimde, yanlış bir işlem üzerinde olduğunu, olması gerekenden farklı bir dizine girdiğini gördüm. İşlemi yapamadığı için de oldukça strese girmişti. Boncuk-boncuk terliyordu...

Kendisine yardımcı olmak için yapması gereken ilk adım olan bulunduğu dizinden çıkmasını benzetme yöntemiyle söyledim:

- *Hamit Bey! Lütfen işleme devam edebilmek için şimdi bulunduğunuz odadan çıkın.*

O da ne?

Hamit zaten iyice strese girmiş, benim isteğimi emir almış bir asker edasıyla uygulamak üzere odadan dışarı çıkıyor! Şaşkınlık içerisinde arkasından bakarken, hepimiz olayı kavradık. Kavramamız ile birlikte sınıftaki kahkaha tufanı bütün bölge binasını sardı! Hamit, dizinden çıkması için verdiğim komutu; gerçekten odadan çıkması için söylediğimi sanmıştı.

Nevrettin Çağlar
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.

BÖLÜM II

SEÇİLEN ÖYKÜLERDEN DERLENEN SKEÇLER

YENİDEN BAŞLAT

Yazan: Murat YAYA

OYUNCULAR:

ERSİN (Ersin)

I.ASKER (Murat)

II.ASKER (Nejat)

BİNBAŞI (Nevrettin)

HAKAN (Hakan)

KOMUTAN (Eyüp)

I.KADIN (Hidayet)

II.KADIN (Leyla)

ÇAYCI (Nejat)

MÜDÜR (Gürkut)

II.ERKEK (Hakan)

ARZU (Arzu)

HAMARAT (Şengül)

MARİFET (Selma)

NEZAKET (Satı)

BENGİSU (Hakime)

ITIRCAN (Murat)

KOORDİNASYON : Zafer

I.BÖLÜM

(Askeri kışladayız. Sahnede bir büro var. Masa, sandalye, sehpa vs. masanın üzerinde bilgisayar, yazıcı)

(Perde. Dışarıdan sesler duyulur)

ERSİN : Bir kar yağar ince ince.

(Sahnenin ön tarafında, I.ASKER ve II.ASKER üzerlerinde asker kıyafetleri, yan yana nizami adımlarla hafif tempo koşarak girerler. ERSİN askerlerin yanında girer)

I.ASKER-II.ASKER : Bir kar yağar ince ince.

(Sahnede koşarak marşa devam ediyorlar.)

ERSİN : Topçunun hali nice.

I.ASKER-II.ASKER : Topçunun hali nice.

ERSİN : Bir operasyon var bu gece.

I.ASKER-II.ASKER : Bir operasyon var bu gece.

ERSİN : Karşı ki dağlar.

I.ASKER-II.ASKER : Karşı ki dağlar.

ERSİN : İssiz dağlar.

I.ASKER-II.ASKER : Flamalı dağlar.

ERSİN : Geliyor topçular.

I.ASKER-II.ASKER : Geliyor topçular.

ERSİN : Canavar gibi... Aslan gibi.

(I.ASKER-II.ASKER yorgunluk belirtileri)

ERSİN : Kaplan gibi, Çavuş olacaklar. Sayı sayacaklar.

(Bağırır) Sayamazlar ki.

I.ASKER-II.ASKER : Sayarız.

ERSİN : (Sesinin daha da yükseltir) Sayamazlar ki.

I.ASKER-II.ASKER : Sayarız.

ERSİN : Say.

(I.ASKER-II.ASKER dururlar. Oldukları yerde uygun adım sayarlar)

I.ASKER-II.ASKER : 1,2,3,4

: 1,2,3,4 (Dururlar.)

ERSİN : Aferin asker.

I.ASKER-II.ASKER : Sağ ol.

ERSİN : Aferin asker.

I.ASKER-II.ASKER : Sağ ol.

ERSİN : Rahat. (I.ASKER-II.ASKER rahata geçerler)

ERSİN : Hazır ol. (I.ASKER-II.ASKER hazır ola geçer)

ERSİN : Yat.

I.ASKER : Sağ olun komutanım ya. Sabahtan beri ayaktayız.

(II.ASKER'e) Duymadın komutanı, yat yat.

(I.ASKER-II.ASKER laubali şekilde yere uzanırlar. II.ASKER uyur)

ERSİN : (Şaşırır, sinirlenir) Ne yapıyorsunuz?

I.ASKER : Yat dediniz yatıyoruz komutanım.

ERSİN : (Bağırır) Askerlik yan gelip yatma yeri değildir, kalk.

I.ASKER : Komutanım yan değil sırtüstü.

ERSİN : Bir de dalga geçiyor, kalk.

(I.ASKER istemeyerek de olsa kalkar. II.ASKER halen uyuyor)

ERSİN : (II.ASKER'e yanaşır) Asker. (II.ASKER duymaz)

ERSİN : (Bağırır) Asker diyorum.

II.ASKER : (Sayıklar) Kandilli Rasathanesi, 1911.

ERSİN : (I.ASKER'e) Ne diyor bu?

I.ASKER : (II.ASKER'e) Tertip kalk.

II.ASKER : Tayyare piyangosu, 19 Nisan 1926. İkramiye yedi buçuk milyon.

I.ASKER : (Barfiks hareketi yapar) Barfiks demirine kafayı vurunca, zavallı tertip.

II.ASKER : İlk nüfus sayımı, 28 Ekim 1927. Nüfus 13.648.270.

ERSİN : Kaldır şunu.

I.ASKER : Bu böyle başladı mı ihtilale kadar gelir.

II.ASKER : Bataklı Damın Kızı Aysel, 1935. İlk köy filmi.

BİNBAŞI : (Girer. Askerleri fark eder) Asteğmenim.

ERSİN : (Hazır ola geçer) Emredin Komutanım.

BİNBAŞI : (II.ASKER'i işaret eder) Ne yatıyor bu asker.

ERSİN : Eğitim yapıyoruz.

BİNBAŞI : Ne eğitimi?

ERSİN : Sürünme.

BİNBAŞI : Çok sürünüyormuş durmuyor.(II.ASKER'E eğilir) Asker.

II.ASKER : (Tebessümle) Aysel.

BİNBAŞI : Ne Aysel'i. Kalk soytarı.

(II.ASKER hızla kalkar, I.ASKER'le yan yana gelir)

BİNBAŞI : Asteğmen.

ERSİN : Emredin komutanım.

BİNBAŞI : Bir daha olmasın.

ERSİN : Emredersiniz komutanım.

BİNBAŞI : Bir şey soracağım.

ERSİN : Buyurun komutanım.

BİNBAŞI : Tepenizden uçak geçince ne yapıyorsunuz?

(ERSİN elini ağzına götürerek, ağzını eliyle açıp kapatırlar. I.ASKER-II. ASKER, ERSİN'e bakıp aynısını taklit ederler. BİNBAŞI şaşkınlıkla izliyor)

- BİNBAŞI** : Asteğmen. *(Sahnedekiler susar)*
- ERSİN** : Emredin komutanım.
- BİNBAŞI** : Ne yapıyorsun?
- ERSİN** : Ben küçükken hep böyle yapardım.
- BİNBAŞI** : Burası ana kucağı değil, asker ocağı. Tepende bir uçak görürsen askerleri hemen sağa sola koştur.
- ERSİN** : Emredersiniz komutanım.
- BİNBAŞI** : Koştur ki, uçağın içinde genelkurmay başkanı olur, kuvvet komutanı olur, ne kadar çalışkan bir birlik olduğumuzu görsünler.
- ERSİN** : Emredersiniz komutanım.
- BİNBAŞI** : Sen bilgisayar işlerinden anlıyordun değil mi?
- ERSİN** : Evet komutanım.
- BİNBAŞI** : İyi. Seni yanıma alacağım. Tugay komutanıyla konuştum.
- ERSİN** : Sağ olun komutanım.
- BİNBAŞI** : Bilgisayarcı adamsın ne işin var eğitim alanında?
- ERSİN** : İyilik yaparsınız komutanım.
- BİNBAŞI** : Git üstünü başını düzelt benim odaya gel.
- ERSİN** : Emredersiniz.
- BİNBAŞI** : *(Çıkışa yönelir, geri döner)* Uçak.
- ERSİN** : *(Heyecanlanır)* Dağılın marş marş.
(I.ASKER-II.ASKER sağa sola koşarlar)
- BİNBAŞI** : *(Gülerek)* Şaka-şaka. *(Çıkar)*
- ERSİN** : Asker, istikamet koğuşlar, adi adım, marş.
(I.ASKER-II.ASKER-ERSİN çıkarlar)
- (Bürodayız, HAKAN üzerinde askeri elbise, oturuyor. Önündeki kağıda bir şeyler yazıyor. BİNBAŞI girer. HAKAN ayağa kalkar)*
- BİNBAŞI** : Asteğmen gelmedi mi?
- HAKAN** : Gelmedi komutanım.
- BİNBAŞI** : Sen ne yapıyorsun?
- HAKAN** : Oturuyorum komutanım.*(BİNBAŞI,HAKAN'ı tepeden tırnağa süzer.)*
- HAKAN** : *(Kendine bakar.)*Siz gelince kalktım, normalde oturuyordum.
- BİNBAŞI** : Otur. *(HAKAN oturur.)*
- BİNBAŞI** : *(Diğer masaya oturur.)* Asteğmen bu işi çözerse, askerliği bitti demektir.
- HAKAN** : Çözer komutanım. Bilgisayar mezunu.
- BİNBAŞI** : Sen?

HAKAN : Benim ki aç kapa. (ERSİN girer.)
ERSİN : Ersin Taşçı, Erzincan, Emredin komutanım.
BİNBAŞI : *(Ayağa kalkar.)* Gel asteğmen.
ERSİN : *(Yanaşır.)* Emredin komutanım.
BİNBAŞI : *(Kolunu ERSİN'in omzuna atar.Bilgisayarın yanına getirir.Bilgisayarı işaret eder.)* Ne bu?
ERSİN : 8088 işlemciye sahip IBM PC XT.
(BİNBAŞI-HAKAN anlamsız birbirlerine bakarlar.)
BİNBAŞI : Yani.
ERSİN :Bilgisayar.
BİNBAŞI : Aferin.
HAKAN : Demiştin komutanım bilgisayar mezunu.
BİNBAŞI : Şimdi görevini söylüyorum.
ERSİN : Emredin komutanım.
BİNBAŞI : Asteğmenim senin görevin, öğretim kurulunda verilmekte olan bütün derslerin sınavlarında kullanılmak üzere soru bankası hazırlamak ve sınav yapılacağı zaman, sınav için soru kağıtlarının hazırlanmasını sağlamak.
ERSİN : Emredersin komutanım.
BİNBAŞI : Tugay Komutanına anlattım seni. Sakın yüzümü kara çıkarma.
ERSİN : Elimden geleni yapacağım.
BİNBAŞI : Gerekirse daha fazlasını. Bu oda senin artık, ben ara sıra gelir kontrol ederim. Hadi kolay gelsin.
ERSİN : Sağ olun komutanım.
HAKAN : Hoş geldiniz asteğmenim.
ERSİN : Sağ olun asteğmenim.
HAKAN : Her şeyini biliyor musunuz bilgisayarın.
ERSİN : Yeteri kadar.
HAKAN : On parmak daktilocuyum ben. Sevmedim bilgisayarını. Gerçi hesap makinesini de iyi kullanırım.
ERSİN : Hangi soruları gireceğim ben.
HAKAN : Sen aç bilgisayarını.
(ERSİN bilgisayarını açar. HAKAN, BİNBAŞI'nın masasından dosyaları, ERSİN'in masasına taşır.)
HAKAN : Sorular bunlar.
ERSİN : *(Bilgisayar monitörüne bakarak.)* GW Basic mi, ben anlamam ki GW Basic'ten?
HAKAN : Efendim.
ERSİN : Yok bir şey. GW Basic yüklü bu makinada.
HAKAN : İyi işte, ya hiç yüklü olmasaydı.

ERSİN : İyi de ben assambler, cobol, fortran biliyorum.
HAKAN : Binbaşım seni seçmekle çok doğru bir iş yapmış.
ERSİN : Öğreneceğiz artık.
HAKAN : Neyi?
ERSİN : GW Basic'i.
HAKAN : Yüklü ya daha neyini öğreneceksin.
ERSİN : Çalışacağız artık.
HAKAN : Neyse ben çıkıyorum, sen çalış. Komutanın gözüne girersen askerliğin bitti demektir.
ERSİN : Çalışacağım.

(ERSİN çalışmaya devam ediyor. Ara sıra BİNBAŞI ve HAKAN odaya girip çıkıyorlar. Zaman geçiyor.)

BİNBAŞI : *(Girer.)* Asteğmenim.
ERSİN : Emredin komutanım.
BİNBAŞI : Bir haftadır çalışıyorsun. Nasıl gidiyor?
ERSİN : İyidir komutanım.
BİNBAŞI : Bugün tugay komutanı geliyor.
ERSİN : Bugün mü?
BİNBAŞI : Evet.
ERSİN : Erken değil mi?
BİNBAŞI : Ne o hazır değil misin yoksa?
ERSİN : Hazırım da komutanım, ben bu kadar erken beklemiyordum.
BİNBAŞI : Tugay komutanı bu. Yalnız korkma, bayağı anlattım seni. Ne kadar iyi bir bilgisayarçı olduğundan filan uzun uzun bahsettim.
ERSİN : Sağ olun komutanım da.
BİNBAŞI : Da?
ERSİN : Da-ha iyi bir gün olamazdı. Bu gün gelmesi isabet olmuş.
BİNBAŞI : Merak etme şöyle bir bakıp gider.
ERSİN : Umarım.
BİNBAŞI : Umarım. Bir sorun yok değil mi asteğmenim.
ERSİN : Yok komutanım.

(HAKAN koşarak içeri girer. Nefes nefese.)

BİNBAŞI : Ne oldu Hakan?

(HAKAN konuşamaz işaretlerle anlatmaya çalışır. HAKAN anlatırken, BİNBAŞI anlamaya çalışıyor.)

BİNBAŞI : İki kelime... Yerli mi, yabancı mı... Yerli... Asker... Selam dur...Kıta dur...Baş selamı...Tören yürüyüşü...Kılıç... Omuzda... Samuray...Yıldız...Bir yıldız...Omuzda kılıç...Bir yıldız...Tugay Komutanı...

HAKAN : Buraya geliyor.

BİNBAŞI : *(Telaşlanır.)* Toplan, toplan. Ersin.

ERSİN : Emredin komutanım.

BİNBAŞI : Açık mı bilgisayarın?

ERSİN : Açık komutanım.

BİNBAŞI : Hakan.

HAKAN : Emredin komutanım.

BİNBAŞI : Sen, sen de *(Düşünür bulamaz.)* Seni boş ver.

HAKAN : Emredersiniz komutanım.

BİNBAŞI : Hakan koş kapıda karşıla.

HAKAN : Emredersiniz komutanım. *(HAKAN koşarak çıkar.)*

BİNBAŞI : Ersin, heyecanlanma.

ERSİN : Yok komutanım.

BİNBAŞI : Sorduğu sorulara düzgün cevaplar ver. Ama ilk önce kendini tanı.

ERSİN : *(Bağırır.)* Ersin Taşçı, Adana, Emredin Komutanım.

BİNBAŞI : Şimdi değil, komutan gelince. Ayrıca Erzincan değil miydi?

ERSİN : Heyecandan.

BİNBAŞI : Yapma. Komutan nereli olduğunu biliyor.

(HAKAN koşarak girer, kapıda durur.)

HAKAN : *(Bağırır.)* Dikkat. *(ERSİN-BİNBAŞI hazırola geçerler.)*

KOMUTAN : Binbaşı.

BİNBAŞI : Üç subay, bir bilgisayar, bir yazıcı ile emir ve görüşlerinize hazırız komutanım.

KOMUTAN : Asteğmen.

ERSİN : Ersin Taşçı (Duralar.)

BİNBAŞI : Eee.

ERSİN : Bursa.

BİNBAŞI : *(Şaşkın.)* Bursa.

ERSİN : Bilecik.

(BİNBAŞI el hareketleriyle ERSİN'e Erzincan'ı söyletecektir.)

ERSİN : Eskişehir... Sivas... Maraş... Erzincan Emredin Komutanım.

KOMUTAN : Aferin. (Bilgisayarı ve yazıcıyı inceler.) Demek şimdi bir tuşa basınca sorular çıkacak.

BİNBAŞI : Çıkacak komutanım.

KOMUTAN : İyi. Ne yaptın asteğmen anlat bakalım.

ERSİN : Komutanım. Soru girişlerini yapmaya başlıyordum.

KOMUTAN : Başlıyordum?

ERSİN : Başladım.

KOMUTAN : Başladın, aferin. Çıkar hadi soruları.
ERSİN : Soruları?
KOMUTAN : Teknoloji iyi bir şey binbaşı.
BİNBAŞI : Siz nasıl takdir ederseniz komutanım.
KOMUTAN : Evet asteğmen seni bekliyoruz, bas hadi tuşa da sorular çıksın.
ERSİN : Komutanım.
KOMUTAN : Asteğmenim.
ERSİN : Komutanım.
KOMUTAN : Asteğmenim. Dur ben basıyım şu tuşa. (*Bilgisayar yaklaşıyor.*) Hangi tuşa basıyoruz.
ERSİN : Fark etmez.
KOMUTAN : İyi.

(*KOMUTAN, bilgisayarın tuşlarına basar ama bir şey olmaz. Bilgisayarın ve yazıcının sağına soluna bakar.*)

BİNBAŞI : Komutanım yeniden mi başlatsak acaba.
KOMUTAN : Asteğmen bu niye soruları çıkarmıyor.
ERSİN : Ben daha üzerinde çalışıyordum ama.
KOMUTAN : Ne yani sorular hazır değil mi?
ERSİN : Değil.
KOMUTAN : Asteğmen, bir haftadır buradasın ve tek bir soru bile hazır değil öyle mi?
ERSİN : Komutanım.
KOMUTAN : Kes. Binbaşı. Bu adamı derhal eski yerine gönderin.
BİNBAŞI : Emredersiniz komutanım.
KOMUTAN : Binbaşı sana da bunun hesabını soracağım.
BİNBAŞI : Emredersiniz komutanım.

(*KOMUTAN çıkar. HAKAN arkasından gider.*)

BİNBAŞI : Yeniden başlatsaydık, belki olurdu.
ERSİN : Olmayacağını siz de biliyorsunuz komutanım.
BİNBAŞI : Öyle de, komutanı duydun, buraya kadarmış. Biliyorsun değil mi uçak geçince askerlere ne yaptıracağını.
ERSİN : Biliyorum komutanım.
BİNBAŞI : İyi hadi yolun açık olsun. (*ERSİN selam verir çıkar.*)

II. BÖLÜM

(*Ofis. Karşılıklı iki masa. Masalarda I.BÖLÜM'de kullanılanlara göre daha yeni bilgisayarlar vs.*)

(*Perde. I.KADIN oturuyor, bilgisayar faresi ile uğraşiyor.II.KADIN kitap okuyor.*)

I.KADIN: Kaç kere diyeceğim.

II. KADIN: Ne oldu canım?
I.KADIN: *(Fareyi eliyle kaldırır.)* Yine topunu almışlar.
(ÇAYCI elinde tepsi ile girer. Tepside iki bardak çay.)
I.KADIN: Benim topu kim aldı.
ÇAYCI: *(Çayları I.KADIN-II.KADIN masasına bırakır.)* Ne topu?
(I.KADIN fareyi gösterir.)
ÇAYCI: Ha o mu, dışarıda oynuyorlardı.
I.KADIN: *(II.KADIN'a.)* Gördün değil mi?
II. KADIN: Oyuncak mı bu, her seferinde aynı şey.
I.KADIN: Kaç kere de söyledim. Müdüre şikayet edeceğim.
ÇAYCI: Gerek yok ben şimdi alır gelirim.
I.KADIN: Siz karışmayın.
ÇAYCI: Bu son, bir daha yaparlarsa söyleyin müdüre.
I.KADIN: Söyleyeceğim.
II. KADIN: Burası ciddi bir kurum, bu ne laubalilik.
I.KADIN: *(Çekmecedan bir deste oyun kağıdı çıkarır.)* Biz buraya çalışmaya geliyoruz.
II. KADIN: Haklısın.
I.KADIN: *(Kağıtları solitaire oyunu şeklinde masaya dizer.)* Farem olmadığı için, bütün işi elle yapmak zorunda kalıyorum görüyorsun.
ÇAYCI: Uyardım.
I.KADIN: Uyarmakla olmuyor.
ÇAYCI: Ben gidip getiriyorum.
I.KADIN: İstemiyorum.
ÇAYCI: *(II.KADIN'a.)* Siz gidip getirin.
II.KADIN: Ne münasebet.
ÇAYCI: Kim gidip getirecek?
I.KADIN: Niye biz getirelim. Nasıl aldılarsa öyle de getirsinler.
ÇAYCI: Müdüre söyleyecek misiniz?
I.KADIN: İşinize bakın.
(ÇAYCI çıkar.)
II.KADIN: İş yapamıyoruz.
I.KADIN: Teknoloji niye var?
II.KADIN: Hiç de bile.
MÜDÜR: *(Girer.)* Kolay gelsin.
II.KADIN: Sağolun müdür bey.
MÜDÜR: *(I.KADIN'ın masasındaki kağıtları görür.)* Bilgisayarınız çalışmıyor mu?

I.KADIN: Müdür Bey, arkadaşlardan şikayetçiyim. Benim farenin topunu alıp oyun oynuyorlar.

MÜDÜR: Ne oyunu?

I.KADIN: Artık bilmiyorum ne oynuyorlarsa.

MÜDÜR: Vermeyin sizde.

I.KADIN: Ben vermiyorum ki. Ben yokken gelip alıyorlar.

MÜDÜR: Topunuza sahip çıkın.

I.KADIN: Sürekli yanımda mı gezdireyim.

MÜDÜR: (Cebinden fare topu çıkarır.) Ben öyle yapıyorum. (Fare topunu cebine koyar.)

I.KADIN: Ama bu çözüm değil müdür bey.

MÜDÜR: Neyse, siz onlar gelince yanıma gönderin, ben konuşurum.

I.KADIN: Teşekkür ederim.

MÜDÜR: (Konuşacakken duralar, düşünür bir şey bulamaz.) Ben buraya niye geldim ya.

I.KADIN: Raporlar için.

MÜDÜR: Değil.

II. KADIN: O zaman (Duralar.) raporlar için olabilir mi acaba?

MÜDÜR: Değil.

I.KADIN: Belki de raporlar için geldiniz.

MÜDÜR: Değil.

II.KADIN: Buldum.

MÜDÜR: (Sevinir.) Evet.

II.KADIN: Raporlar için geldiniz.

MÜDÜR: (Sinirlenir.) Değil. (Duralar, düşünür.) Tabi ya.

I.KADIN: Hatırladınız.

MÜDÜR: Raporlar için geldim. Siz de hiç hatırlatmıyorsunuz. Ne yaptınız verdiğim raporları incelediniz mi?

I.KADIN: Hangi raporları müdür bey, siz bize rapor filan vermediniz ki.

MÜDÜR: Rapor nerden çıktı?

I.KADIN: Siz söylediniz.

MÜDÜR: Kes. Tamam aklıma geldi. Bugün yeni bir stajyer kız başlayacak. Yardımcı olursanız sevinirim.

I.KADIN: Ne iş verelim efendim.

MÜDÜR: Raporları düzenlesin.

II.KADIN: Hangi raporları?

MÜDÜR: Uzatmayın. Gelsin, konuşalım, ne yapabilir, ona göre bir iş veririz.

(MÜDÜR çıkar.)

II.KADIN: Hani stajyer alınmıyordu.

I.KADIN: O kadar işin arasında bir de stajyerle uğraş.

I.ERKEK: *(Nefes nefese içeri girer.)* Çok yoruldu. *(I.KADIN'ın masasının önündeki sandalyeye oturur.)* Buyurun topunuz.

II.KADIN: Ersin Bey, bildiğim kadarıyla askerliği de topçu olarak yaptınız, *(İmalı.)* nasıl yordu o top sizi?

I.KADIN: *(Topu fareye yerleştirir.)* Koskoca adamlarsınız, utanmıyor musunuz küçücük topla oynamaya.

I.ERKEK: Çok zor oluyor.

I.KADIN: Kendinize normal bir top alın, alamıyorsanız ben alırım.

I.ERKEK: Alacağız.

II. KADIN: *(I.ERKEK'e.)* Müdür Bey yeni bir stajyer kız başlayacak dedi, onunla ilgilenirsiniz değil mi?

I.ERKEK: Niye biz ilgileniyoruz?

I.KADIN: Bizim işimiz çok.

I.ERKEK: *(I.KADIN'ın masasındaki kağıtlara müdahale eder.)* Farkındayım.

II. KADIN: Gerçi size de stajyer teslim edilmez, fotokopi çektirmekten başka bir iş yaptırmıyorsunuz.

I.ERKEK: Koca bilgi işlem odasını stajyere teslim edemeyiz herhalde.

I.KADIN: Ben anlamam Müdür Bey ilgilenin dedi.

I.ERKEK: Neyse yaparız bir şeyler. *(Ayağa kalkar.)* Ben odaya geçiyorum.

II. KADIN: Kız gelirse gönderirim yanınıza.

I.ERKEK: Görüşürüz. *(Çıkar.)*

(I.KADIN masadan kağıtları toplar. Bilgisayarını açar.)

II. ERKEK: *(Girer.)* Kolay gelsin.

II. KADIN: Sağol.

II. ERKEK: Bir şiir yazdım size okumak istiyorum.

II. KADIN: Ne şiiri.

II. ERKEK: Sevgiliye.

I.KADIN: Bize niye okuyorsun, git sevgiline oku.

II. ERKEK: Okuyamam çünkü o çok uzaklarda.

I.KADIN: Şehir dışında mı?

II. ERKEK: Daha da uzak.

I.KADIN: Yurtdışında.

II. ERKEK: Daha da uzak.

I.KADIN: Başka gezegende.

II. ERKEK: Daha da uzak.

I.KADIN: İlaçlarını normal kullanıyorsun değil mi?

- II. ERKEK:** İlk bilgisayarımı önce demirbaş kaydından düşürdüler, sonra da depoya kaldırdılar, sabah da diğerleriyle birlikte kamyonu yükleyip bir meçhule götürdüler. Kim bilir daha sonra ne yapacaklar.
- II. KADIN:** Yeni bilgisayar verdiler mi?
- II. ERKEK:** Verdiler ama ben onu çok seviyordum. Gidişinin ardından bir şiir yazdım ona.
- I.KADIN:** Bilgisayara mı?
- II. ERKEK:** Bilgisayarıma.
- I.KADIN:** Annen işyerine ziyaretine geliyor değil mi?
- II. ERKEK:** Ara sıra.
- I.KADIN:** Gelince bir de benim yanıma uğrasın. Senle ilgili biraz konuşmamız lazım.
- II. ERKEK:** Dinleyin. (Cebinden bir kağıt çıkarır. Şiiri okur.) Sevgilim, biliyorum bana çok kırgınsın. Seni başka monitörlerle aldatıp, başka klavyeleri okşadığımı, modelinin eskidiğini sanıyorsun. Ama inan bana asla böyle bir şey olmadı sevgilim. Çünkü bizim aşkımız hard disklere sığmayacak kadar büyük, cdlere aktarılmayacak kadar özel, virüs girmeyecek kadar güvenli ve asla format atılamayacak kadar sağlamdı. Hiç unutmuyorum hani, bir gün odaya yeni bir bilgisayar gelmişti. Kullanıcısının havasından geçilmiyordu. O kadar asil ve güzel bir duruşun vardı ki hala hatırlıyorum. Biz analog çağlarının 1.4 lük disketleriyle büyümüş, 15 inçlik ekranlarımızla tüm digital dünyaya meydan okumuşuzdur. 286 ların, 486 ların şanlı tarihinden geliyoruz biz. Sen benim hayatımdaki ilk bilgisayarımsın. Ben seni 15 İnçlik monitörün,256 lık ramlerin ve 520 megabit ekran kartınla sevdim.Bir tanem, şu anda senden çok uzaktayım. Senden uzaklarda yaşamak gerçekten çok zor. Sitem etme bana artık.Seni çok seviyorum. Ve çok ta özlüyorum. (Gözlerini siler.) Özür dilerim. (Koşarak çıkar.)
- II. KADIN:** Yazık gencecik çocuk.

(ARZU havalı giyimi, saç şekli, güneş gözlüğü, kolunda çantası girer.)

ARZU : *(Konuşma tarzı dikkat çekicidir.)* Merhaba kızlar.

I.KADIN: Buyurun hanım efendi.

ARZU : Aslında daha erken buyuracaktım. Trafikten gelemedim ki.

I.KADIN: Nasıl yardımcı olabiliriz?

ARZU : Trafik sorununu çözerek.

I.KADIN: Çok komiksınız.

ARZU : Sizde.

I.KADIN: Oturun lütfen.

ARZU: Teşekkür ederim. (*II.KADIN'in masasının önündeki sandalyeye oturur.*) Sabah erkenden kalktım. Sağ olsun anneciğim kahvaltımı hazırlamış. Hemencecik kahvaltı işini hallettim. Sonra giyindim, süslendim çıktım yola. Buraya geleceğim gelemiyorum.

II. KADIN: Neden?

ARZU : Dedim ya trafik.

II. KADIN: (Hatırlar.) Evet trafik.

ARZU: Büyükşehirden yaşamak zor be. Her şey stres.

I.KADIN: Haklısınız.

ARZU : En güzeli küçük bir köyde yaşamak.

I.KADIN: Ne kadar küçük.

ARZU: Küçük işte!.. Sonra her yer orman. Kuzular, inekler, tavuklar. Ne güzel değil mi?

I.KADIN: Kuzular mı?

ARZU : İnekler.

I.KADIN: Ben kırmızı et yemiyorum.

ARZU : Sağlıklı mı besleniyoruz?

I.KADIN: Ne yediğinizi bilmiyorum.

ARZU : Hemen söyleyeyim. Her sabah muhakkak kahvaltı.

I.KADIN: Siz niye gelmiştiniz?

MÜDÜR: (*Girer.*) Tanıştınız mı?

ARZU : Tanıştık. Çok tatlılar.

I.KADIN: Tanışmış da sayılmayız.

ARZU: Arzu ben!!!!

MÜDÜR: Arzu Hanım yeni stajyerimiz.

I.KADIN: Stajyer.

MÜDÜR: Kendisini size emanet ediyorum.

ARZU : Beni Türk Bilgi İşlemcilerine emanet edin. (Kahkaha atar.)

MÜDÜR: Arzu Hanım staj süreniz boyunca, hatalı girilen istatistik verilerini ayıklayan, bunları bir liste haline getiren basit bir program hazırlamanızı istiyorum.

ARZU : Olur fark etmez.

MÜDÜR: Cobol biliyorsunuz değil mi?

ARZU : Co-bol geliyor bana. (Kahkaha atar.)

MÜDÜR: (*Anlamaz.*) Efendim.

ARZU : Bilmiyorum.

MÜDÜR: Hangi dili biliyorsunuz.

ARZU: *(Ellerini gözlerini kapatır, açar.)* Ce. Korkmayın ayol c *(Si.)* demek istedim.

MÜDÜR: *(II.KADIN'a.)* Sizin bilgisayarda vardı sanırım.

II.KADIN: Var ama müdür bey.

MÜDÜR: Tamam işte paslaşın. Arkadaşlar size yardımcı olacak.

ARZU : Mer-c *(Si.)*.

MÜDÜR: Kolay gelsin. *(Çıkar.)*

ARZU: Çok tatlı adam!

II.KADIN: Oturun.

ARZU : *(Oturur.)* Bilgisayarınıza ortak oldum, lütfen kusura bakmayın.

II.KADIN: Sorun değil.

ARZU : İstatistiği de hiç sevmem.

II. KADIN: Neden?

ARZU : Söylenmesi zor diye herhalde.

II. KADIN: Tuhaf.

ARZU : Bence de, başka bir ismi olmalıydı.

I.KADIN: Müdür Bey'in tanıdığı mısınız?

ARZU: Babamın bir arkadaşı.

I.KADIN: Anladım.

ARZU : Nın arkadaşı

I.KADIN: Evet.

ARZU : Nın arkadaşı.

I.KADIN: Anladım.

ARZU : *(Devam eder.)* Nın arkadaşı.

I.KADIN: Yeter. *(Duralar.)* Pardon.

ARZU : Nın arkadaşı.

I.KADIN: Bitti mi?

ARZU : Bitti.

II.KADIN: Siz gelin oturun.

ARZU : Otururum ayol. Daha iki ay buradayım.

I.KADIN: iki ay mı?

ARZU : Kısa değil mi, tam birbirimize alışacağız.

II.KADIN: *(Ayağa kalkar.Bilgisayarı işaret eder.)* Siz böyle gelin.

ARZU : İyi bakalım.

(ARZU, II.KADIN'ın sandalyesine oturur.)

ARZU : Koltuğunuz da pek rahatsız.

II.KADIN: İdare edersiniz.

ARZU : *(Çocukça.)* İdare edemem.

II.KADIN: *(Bilgisayar ekranından işaret eder.)* Şu programı açıyorsunuz.

ARZU : Hemen mi başlayacağız?

II. KADIN: Bugün programı biraz inceleyin. Yarından **itibaren**.

ARZU : Sabah mı geleceğim.

II. KADIN: Normal mesai saatleri.

ARZU : Kaç kaç.

(I.ERKEK-II.ERKEK girer.)

I.ERKEK: Üç-sıfır.

II.ERKEK: Üç-bir.

I.ERKEK: Çok fark etti.

II.ERKEK: O bir gol için ne kadar uğraştık.

II.ERKEK: *(Sahnedekilere.)* Merhaba.

I.KADIN: Merhaba. *(ARZU'yu kasteder.)* Arkadaş yeni stajyerimiz.

I.ERKEK: Hoş geldiniz.

ARZU : Hoş bulduk.

I.ERKEK: Biz de onun için gelmiştik. Müdür Bey ara sıra kontrol edin dedi, tanışmak istedik.

II.KADIN: Benim bilgisayarda çalışacak.

I.ERKEK: Tamam. Hata ayıklama listesi oluşturacaktınız.

ARZU : Zor mu?

I.ERKEK: Yok ya çocuk oyuncağı. Siz yazın programı derlemeyi birlikte yaparız.

ARZU : Teşekkür ederim.

I.ERKEK: Biz bilgi işlem odasındayız. Bir şey olursa haberleşiriz.

ARZU : Tamam.

I.ERKEK: İyi çalışmalar.

(I.ERKEK-II.ERKEK çıkarlar.)

II.KADIN: *(I.KADIN'a.)* Gel canım biz de biraz hava alıp gelelim.

ARZU : Ben.

II. KADIN: Siz programı inceleyin.

I.KADIN: Çıkalım.

(I.KADIN-II.KADIN çıkarlar. ARZU bilgisayarla ilgilenir.ARZU bir süre sonra çıkar.ÇAYCI girer boş çay bardaklarını alır, çıkar.)

(ARZU, I.KADIN gülerek girer. Elbiseleri değişmiş.)

I.KADIN: İyi ki stajını burada yapıyorsun.

ARZU : Onbeş gün nasıl geçti anlamadım.

I.KADIN: İlk geldiğinde seni hiç sevmedim biliyor musun?

ARZU : Sanki ben sana bayıldım.

(ARZU-I.KADIN sandalyelerine otururlar.)

I.KADIN: Ne yaptın programı?
ARZU : Yapıyorum bir şeyler.
I.KADIN: Yardıma ihtiyacın olursa söyle.
ARZU : Sağol canım.
I.KADIN: Akşam seni bir falcıya götüreceğim. Ağzın açık kalacak.
ARZU : Hadi canım.
I.KADIN: Yeminle.
ARZU : Adı ne?
I.KADIN: Adı yok.
ARZU : Nasıl yani?
I.KADIN: O kadar çirkin doğmuş ki, ailesi buna bir insan ismi vermeye utanmış.
ARZU : Ne tuhaf aileler var.
I.KADIN: Gideriz değil mi akşam.
ARZU : Gideriz.
I.KADIN: Geçen verdiğin kek tarifine bizimkiler bayıldılar.
ARZU : Yaptın demek.
I.KADIN: Yok yapmadım.
ARZU : Bayıldılar dedin.
I.KADIN: Tarifi okudum, ne güzel yazmışsın.
(MÜDÜR-I.ERKEK-III.ERKEK girerler.)
MÜDÜR: Merhaba hanımlar.
ARZU : Merhaba.
MÜDÜR: *(ARZU'ya.)* Ne yaptınız?
ARZU : Aşağı yeni bir lokanta açılmış, oraya gittik öğle yemeğine.
MÜDÜR: Onu sormuyorum.
ARZU : Sonra da yeni bir kuaför açılmış, saçların kırıklarını aldurdım.
MÜDÜR: Onu sormuyorum.
ARZU: Hemen yan binamıza yeni bir mağaza açılmış, elbiselere baktık.
MÜDÜR: Onu da sormuyorum.
ARZU : Başka da yeni açılan bir yer bilmiyorum müdür bey.
MÜDÜR: *(I.KADIN'a.)* Stajyerimiz ne diyor?
I.KADIN: İnanın müdür bey, ben de başka bir yer bilmiyorum.
MÜDÜR: Onu sormuyorum.
ARZU : Ne soruyorsunuz ayol?
MÜDÜR: Ne yaptınız diyorum.
ARZU : Siz de çok zor soruyorsunuz, anlattık işte ne yaptığımızı.

MÜDÜR: Size verdiğim işi ne yaptınız?
ARZU: Öyle sorsanıza.
MÜDÜR: Peki. Arzu Hanım size verdiğim işi ne yaptınız?
ARZU : Üzerinde çalışıyorum.
MÜDÜR: Neler yaptınız görelim.(ARZU'nun kullandığı bilgisayarın yanına gelir, ekrana bakar.)
ARZU : Ne istiyorsunuz?
MÜDÜR: Derleyin programınızı.

(ARZU, bilgisayarda birkaç işlem yaptıktan sonra, klavyenin F10 tuşuna basar. Herhangi bir şey olmayacaktır, heyecanlanır. Daha sert basar. MÜDÜR ve diğerleri ARZU'yu izliyor.)

MÜDÜR: Ne oldu?
ARZU: Ama bizim bilgisayarlarda F10 tuşuna basınca program derleniyor, hatalar çıkıyordu. Bunun F10'u çalışmıyor.
MÜDÜR: Acaba sizin okuldaki bilgisayarın F10'u fonksiyonlarına bazı görevler eklenmiş olabilir mi?
ARZU : Bilmiyorum.
MÜDÜR: Şöyle yapalım o zaman. (Cebinden küçük bir tornavida çıkarır. Klavyenin F10 tuşunu söker.) Buyurun Arzu Hanım. (ARZU'ya verir.) Şimdi gidin okula, oradaki bilgisayardaki F10 tuşuyla bunu değiştirin gelin.
ARZU : (Sevinir.) Ciddi misiniz?
MÜDÜR: Hadi gecikmeyin.
ARZU : Teşekkür ederim. (Eşyalarını alıp, koşarak çıkar.)

III.BÖLÜM

(Perde.Sahnedeki bir ev salonu şekilde hazırlanmıştır. Ortana bir ikili koltuk, yanlarında tekli koltuk. Ortada halı, sehpa vs. Yan tarafta masa, sandalyeler. Masanın üzerinde bir dizüstü bilgisayar ekranı açık.)

(HAMARAT-MARİFET-NEZAKET oturuyorlar. HAMARAT kolunda ip, MARİFET, HAMARAT'ın kolundaki ipi sarıyor, yumak yapıyor. NEZAKET elinde gazete bulmaca çözüyor.)

NEZAKET: (Bulmaca soruyor.) Soldan sağa beş harfli.
HAMARAT: Bana soldan sağa sorma, benim yukarıdan aşağım iyidir.
NEZAKET: (MARİFET'e.) Sen?
MARİFET: (Eliyle işaret eder.) Ben nokta birleştirmede iyiyimdir.
NEZAKET: Soruyorum. Soldan sağa beş harfli.
HAMARAT: Tiren.
NEZAKET: Ne treni?
HAMARAT: Yüksek hızlandırılmış.
NEZAKET: Tren beş harfli mi?
HAMARAT: Değil mi?
NEZAKET: Soruyu dinle.

MARİFET: *(Heceliyor.)* Ti-ren. Beş harfli işte.

NEZAKET: Siz beni delirteceksiniz. Trenin neresi beş harfli. *(Soruyu tekrarlar.)* Bir ülke beş harfli, ortadaki harfi n.

HAMARAT: Ne?

NEZAKET: Ortadaki harfi N.

HAMARAT: Aman Nezaket ne biliyim ortadaki harfi ne.

NEZAKET: Hamarat ortadaki harfi n.

HAMARAT: Ne biliyim ne?

MARİFET: Benin.

HAMARAT: *(Anlamaz.)* Efendim.

MARİFET: Benin.

HAMARAT: *(Bulmacaya yazar.)* Benin. Vallahi oldu. Aferin kız **Marifet**.

HAMARAT: Benin mi, sen orayı nerden biliyorsun. Bir de bana sokakçı diyorsun.

MARİFET: Rahmetli dedemin babasının babası Benin fahri konsolosuymuş zamanında.

HAMARAT: Fahri amcanın dedesi mi?

MARİFET: Dedeme o yüzden Fahri ismini koymuşlar.

NEZAKET: *(Bulmacayı bırakır.)* Akşama ne pişireceksiniz?

HAMARAT: Kız ne isterse onu. Değişik bir kız her şeyi yemiyor.

MARİFET: Ben karışmıyorum artık. Gelin hazırlıyor.

NEZAKET: Pırasa yapıyım diyorum. Oğlan yemiyor, ıspanak diyorum kız sevmiyor, patlıcan desem bey yemiyor. Sonra anne her akşam aynı şeyi yapıyorsun diyorlar. Bıktım artık.

HAMARAT: Benim herif hiç karışmaz. Biliyor kızın dediğini yaptığımı o yüzden hiç ses etmez.

MARİFET: *(NEZAKET'e.)* Türlü yap.

NEZAKET: Yapsan ne olacak. Oğlan yemekte soğan sevmez, kız salça istemez, bey etsiz yemez.

HAMARAT: Fasulye pilav koy önlerine yesinler.

NEZAKET: Oğlan pirinç sevmez, kız bulguru istemez, bey fasulye şişirir beni der yemez.

MARİFET: Giderken balık al pişir. Dün gelin yapmış mis gibi.

HAMARAT: Hiç gelin demiyorsun.

MARİFET: Öyle deme gelinimi severim ben. *(NEZAKET'e.)* Sen de makarna yap yesinler.

NEZAKET: Oğlan çubuktan başkasını yemez, kız salçalı sevmez, bey *(Duralar.)* bak makarnayı ayırt etmez yer.

HAMARAT: Yeter, koy önlerine peynir zeytini.

NEZAKET: Her akşam aynı dert!! Sonra da anne güzel yemek yapamıyorsun.

MARİFET: Bizim gelin bir yemek yapar, parmaklarınızı yersiniz.
NEZAKET: Ben kötü mü yapıyorum Marifet.
MARİFET: Yok kız.
HAMARAT: Aman bu da nasıl kaynanaysa, gelin de gelin.
MARİFET: Laf söylettirmem gelinime.
HAMARAT: (NEZAKET'e.) Sen evlendirmiyor musun oğlanı?
NEZAKET: Nerde. Yaşı otuzu da geçti. Şimdi ki gençler bir alem. Beğenmiyorlar.
MARİFET: Elektrik olacak.
HAMARAT: Senin oğlan bir de elektrik mühendisi. Nasıl alamıyor hayret.
NEZAKET: (MARİFET'e.) Sen iyi yaptın erken yaşta evlendirmekle.
MARİFET: Benim ki de kaçak elektrik. Kızı kaçırılmış **gelmiş, ne yapacaksın?**
NEZAKET: Keşke benim oğlan da yapsa.
HAMARAT: Benim tek kız, kimi isterse ona veririm.
NEZAKET: İstedığı yemeği yapmaya benzemez o iş. Kız **annesinin dikkatli** ol.
MARİFET: Senin kız biraz tuhaf.
HAMARAT: Neresi tuhaf?
(BENGİSU üzerinde ilginç kıyafetler, tuhaf saç şekli, takıları, bir elinde cep telefonu, bir elinde tablet girer.)
BENGİSU: Selam millet.
HAMARAT: (Ayağa kalkar.) Bengisu, nereye kızım?
BENGİSU: Oğulcanlara.
HAMARAT: Her gün her gün ne işin var elin evinde?
BENGİSU: Tarçınla, Mervenaz da gelecek kpss çalışacağız.
HAMARAT: Müziğin sesini çok açıyormuşsunuz şikayet geliyormuş.
BENGİSU: Kim?
HAMARAT: Oğulcan'ın annesi söyledi.
BENGİSU: Ne zaman?
HAMARAT: İki gün önce?
BENGİSU: Nerede?
HAMARAT: Markette gördüm.
BENGİSU: Nasıl?
HAMARAT: Dalga mı geçiyorsun anne ile?
BENGİSU: Ben çıkıyorum, siz takılın.
HAMARAT: Erken gel.
BENGİSU: Tamam anne.
HAMARAT: Ne yemek yapıyım akşam?

BENGİSU: *(Tabletine bakar.)* Google'a soralım, akşama ne yiyelim.
(Cevap verir.) Şarap soslu ördek.

HAMARAT: Şarabı nerden bulacağım.

BENGİSU: Ördeği bulacaksın yani. *(HAMARAT'ın yanağını sıkar.)* Çok tatlısın kadın.

HAMARAT: Şımarma.

BENGİSU: Ben kaçtım. *(Çıkar.)*

HAMARAT: *(BENGİSU'nun arkasından seslenir.)* Bengisu, Bengisu.
(Sahnedekilere döner.) Bak hiç duyuyor mu?

NEZAKET: Gel Hamarat gel, şimdiki çocuklar hep böyle.

MARİFET: Yok yok bunun ki biraz tuhaf.

HAMARAT: Aman sizinkiler çok normal.

MARİFET: Ben kalkayım. *(Ayağa kalkar.)*

HAMARAT: Nereye kız oturuyorduk işte.

MARİFET: Pazara gideceğim

HAMARAT: Gidersin.

MARİFET: Sonra geç oluyor, akşama kalmayım.

HAMARAT: İyi, sen bilirsin.

NEZAKET: Ben de kalkayım. *(Ayağa kalkar.)*

HAMARAT: Nereye kız oturuyorduk işte.

NEZAKET: Pazara gideceğim.

HAMARAT: Gidersin.

NEZAKET: Sonra geç oluyor, akşama kalmayım.

HAMARAT: İyi sen bilirsin.

(NEZAKET-MARİFET, HAMARAT'la vedalaşırlar, çıkarlar. HAMARAT çıkar.)
(BENGİSU girer. Bir elinde cep telefonu, bir elinde tablet.)

BENGİSU: *(Cep telefonuyla konuşuyor.)* Oğlum çok coolsunuz ya. Nerden buldunuz o videoyu. Face çalkalanıyor, yıktınız ortaliğı. Çılgınsınız oğlum siz ya. Oğulcan'a gidiyorum sonra görüşürüz. Bye. *(Telefonu kapatır.)* Efsane bunlar ya.

(ITIRCAN, ilginç elbise, ayakkabı, değişik saç yapımı, Gangnam Style müziği ve dansı ile girer. Bir süre BENGİSU ile dans ederler.)

ITIRCAN: *(Müziği kapatır.)* Naber kız.

BENGİSU: Itircan nerdesin be oğlum görünmüyorsun?

ITIRCAN: Biliyorsun ortamlardayız, diskolar, eğlenceler akıyoruz.

BENGİSU: Tweetlerini görüyorum. Hep bir aforizma.

ITIRCAN: *(Cep telefonunu gösterir.)* Son yazdığıma bak. Ben magazin habercisi olsam "seviyeli bi ilişki yaşıyoruz" diyen ünlüye "kaçıncı leveldasınız?" diye sorarım. İki nokta üst üste yan yana beş parantez be. Kahkahanın kralı be kızım.

BENGİSU: *(Cep telefonuna bakar.)* Hemen retweetliyim.

ITIRCAN: Sen nereye.

BENGİSU: Ben oraya. *(Kahkaha atar.)*

ITIRCAN: Kızım manyaksın ya.

BENGİSU: Oğulcan'lara.

ITIRCAN: Başka kim var?

BENGİSU: Tarçın, Mervenaz.

ITIRCAN: Ekip sağlam.

BENGİSU: Gel be oğlum. Biraz ders çalışır, sonra takılırız.

ITIRCAN: Hiç inkılap tarihi havamda değilim.

BENGİSU: Haftaya (Cep telefonunu gösterir.) beşi geliyor.

ITIRCAN: İnanmıyorum.

BENGİSU: Babişe söyledim, söz verdi.

ITIRCAN: Hadi canım.

BENGİSU: Evin tek kızımıym, bunalıma bağlarım, çarparım kapıları, beni anlamıyorsunuz tripine bir girerim.

ITIRCAN: Kızım sen var ya cin gibisin. Hem ne yapacaksın beşi, yetmiyor mu bu?

BENGİSU: Daha büyük ekran, daha hızlı bir çip, ultra hızlı kablosuz teknoloji, 8mp isight kamera. Daha sayıyım mı?

ITIRCAN: Popüler olmak kolay değil.

BENGİSU: Teknoloji çağındayız oğlum.

ITIRCAN: Ben pedere tablet aldırana kadar canım çıktıydı.

BENGİSU: Yemeklerden sonra tok karnına tek tablet.

(BENGİSU-ITIRCAN kahkaha atarlar.)

BENGİSU: Beğen, yorum yap, paylaş.

ITIRCAN: Itircan bunu beğendi.

BENGİSU: Bak bak bir tane daha geliyor.

ITIRCAN: Yapma ya. Dur, dur Allah'ını seviyorsan bir dur ya.

BENGİSU: Yapacağım.

ITIRCAN: Bekle. (Hazırlanır.) Hazırım. Yolla.

BENGİSU: Tableti dil altı mı yapıyoruz?

(BENGİSU-ITIRCAN kahkaha atarlar.)

ITIRCAN: Ay bayılacağım. *(Gözlerini siler.)* Gözlerimden yaş geldi.

BENGİSU: Gel işte sen de takılalım.

ITIRCAN: Yok kızım, o iq'de değilim şu an.

BENGİSU: *(Aklına bir şey gelir.)* Hadi ya.

ITIRCAN: Ne oldu?

BENGİSU: Hangi konuları çalışacağımızı bilgisayara kaydettim. Çıkarken bakmayı unuttum.

ITIRCAN: Ne fark eder kızım. Başka bir konu çalışın.

BENGİSU: Sevmiyorum öyle, sonra her şey karışıyor. Annemi de arıyım da baksın bilgisayardan.

ITIRCAN: Kadıncağız nerden bilecek bilgisayarındaki dosyayı.

BENGİSU: Tarif ederim.

ITIRCAN: İyi kızım sen uğraş ben gidiyorum.

BENGİSU: Görüşürüz.

ITIRCAN: Bye. (*Çıkar.*)

(BENGİSU cep telefonunu çıkarır. Annesini arar. HAMARAT'ın telefonu çalar.HAMARAT içeri girer.)

HAMARAT: (*Telefona bakar.*) Yes. (*Telefonu açar.*)

BENGİSU: Anne.

HAMARAT: Efendim.

BENGİSU: Sehpanın üzerinde bilgisayarım var.

HAMARAT: Kaç kere dedim şunu ortaya bırakma.

BENGİSU: Asi ruhluym ben.

HAMARAT: Ne istiyorsun?

BENGİSU: Aç şimdi bilgisayarı.

HAMARAT: Nasıl açayım.

BENGİSU: Tarif edeceğim bilgisayarın yanına git.

HAMARAT: (*Bilgisayarın yanına gelir, sandalyeye oturur.*) Nerden açılıyordu bu?

BENGİSU: Üstünde bir düğme var?

HAMARAT: Yuvarlak bir şey.

BENGİSU: Bas ona. (*HAMARAT düğmeye basar.*)

BENGİSU: Ne oldu?

HAMARAT: Işığı yandı.

BENGİSU: Bekle.

HAMARAT: Sana kaç kere dedim, şunu bana öğret diye. Ne gereği var diyordun. Bak gördün mü lazım oldu.

BENGİSU: Açıldı mı?

HAMARAT: Geldi bir şeyler.

BENGİSU: Oku bakıyım.

HAMARAT: (*Ekrandakileri okur.*) Bilgisayar, ağ, geri dönüşüm kutusu.

BENGİSU: Bilgisayarı tıkla.

HAMARAT: Nasıl tıklayacağım.

BENGİSU: Bilgisayarın yanındaki, küçük bir şey var gördün mü?

HAMARAT: Fare mi?

BENGİSU: Vay Hamarat Hatun.

HAMARAT: O kadarını biliyoruz canım.

BENGİSU: Şimdi onunla bilgisayarı çift tıkla.
(*HAMARAT fareyi eline alır, bilgisayar monitörüne iki kere vurur.*)

BENGİSU: Tıkladın mı?

HAMARAT: Evet.

BENGİSU: Ne açıldı.

HAMARAT: Aynısı.

BENGİSU: Nasıl aynısı ya? C,d,e diye bir şey gelmedi mi?

HAMARAT: Yoo.

BENGİSU: Bir daha tıkla.

HAMARAT: Bir kere mi?

BENGİSU: Çift. (*HAMARAT fareyi yeniden monitöre iki vurur.*)

BENGİSU: Ne oldu?

HAMARAT: Olduğu bir şey yok.

BENGİSU: C,d,e yok mu yine.

HAMARAT: Yok.

BENGİSU: Yanlış yere girdin. Gel oradan şimdi masaüstüne.

HAMARAT: Masaüstüne mi? (*HAMARAT laptopu masaüstüne koyar.*)

BENGİSU: Geldin mi?

HAMARAT: Geldim.

BENGİSU: Şimdi ne görünüyor bilgisayar ekranında.

HAMARAT: (*Masanın üstünden eğilerek, monitöre bakar.*) Bilgisayar, ağ, geri dönüşüm kutusu.

BENGİSU: Şimdi fareyi bilgisayarın üzerine getir çift tıkla.

HAMARAT: Ben senin hiç böyle bilgisayar kullandığını görmedim.

BENGİSU: Anne gecikiyorum.

HAMARAT: İyi tamam... (*Fareyi bilgisayar monitörüne çift tıklar.*) Tıkladım.

BENGİSU: Ne oldu?

HAMARAT: Aynı.

BENGİSU: Nereye tıklıyorsun sen?

HAMARAT: Bilgisayara.

BENGİSU: Açık pencere kaldıysa üzerinde görünmüyordur.

HAMARAT: Açık pencere mi?

BENGİSU: Kapat şimdi açık olan pencereleri.

HAMARAT: Bekle. (*HAMARAT telefonu masaya bırakır, masadan iner, çıkar.*)

BENGİSU: Anne...Anne...Anne...

HAMARAT: (*Girer.*) İyi de bu kız mutfağın penceresinin açık olduğunu nerden gördü. (*Telefonu alır, masaüstüne yeniden çıkar.*) Nerdesin kız sen?

BENGİSU: Dışarıdayım. Anne diye sesleniyorum duymuyor musun?
HAMARAT: Kız uğraşamam senle gel kendin yap.
BENGİSU: Tamam tamam. Kapattın mı pencereleri.
HAMARAT: Kapattım.
BENGİSU: Tamam şimdi bilgisayarı yeniden çift tıkla çift.
HAMARAT: *(Fareyi yeniden monitöre iki kere vurur.)* Bir şey olduğu yok. Kırılacak şimdi.
BENGİSU: Nasıl açılmaz. Bilgisayarı kilitledin sen.
HAMARAT: Ne olacak şimdi?
BENGİSU: Yeniden başlatacağız.
HAMARAT: Başlayacağım şimdi bilgisayarına da sana da. Kapat.
(HAMARAT-BENGİSU telefonu kapatırlar.)